

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ **2015**

Мисија

Мисија „Електропривреде Србије“ је сигурно снабдевање свих купаца електричном енергијом, под тржишно најповољнијим условима, уз стално подизање квалитета услуга, унапређење бриге о животној средини и увећање добробити заједнице.

Визија

Визија „Електропривреде Србије“ је да буде друштвено одговорна, тржишно оријентисана и профитабилна компанија, конкурентна на европском тржишту и са значајним утицајем у региону, препозната као поуздан партнер домаћим и међународним компанијама.

Садржај

6

10

12

13

14

15

16

21

Уводник

Подаци о компанији

Организациона шема

Најважнији догађаји

ЕПС у бројкама

Производни капацитети

Економско-финансијско пословање

Снабдевање електричном енергијом

Милорад Грчић

в.д. директора

Када сам у марту 2016. постављен на место вршиоца дужности директора „Електропривреде Србије“, обећао сам да ћу дати све од себе да запослени у нашој компанији буду приоритет. Наш главни циљ је да будемо профитабилан и стабилан ЕПС, који је управо такав захваљујући људима који га чине.

ЕПС треба да буде слика квалитета које запослени поседују, да буде стручан, енергичан и ефикасан. У претходним месецима учинили смо много тога да побољшамо услове рада, прилике за усавршавање и унапредимо све предуслове како бисмо, на крају крајева, сви били задовољни послом који радимо. То остаје наш главни задатак.

О пословању компаније у 2015. највише могу да говорим из перспективе пословања Рударског

басена „Колубара“, на чијем сам челу био од 2012. године. Сви смо се трудили да допринесемо променама кроз које ЕПС и даље пролази. Мислим да је то наша обавеза, као највеће компаније у Србији, енергетског ослонаца домаће привреде и друштва. То је једини начин да будемо конкурентни на великом и отвореном тржишту.

Да смо на добром путу, најбоље показује податак да смо у 2015. остварили профит од 10 милијарди динара, иако је претходно планиран губитак од 21,5 милијарди динара. Кроз порезе, доприносе и таксе ЕПС је у буџет Србије у 2015. уплатио 65 милијарди динара. Сваки запослени наше компаније треба да буде поносан и да зна да је појединачни допринос важан. И важно је да жели да постигнемо још више.

Да је унапређење управљања један од приоритета, показује формирање Одбора извршних директора, које је омогућило ефикасно вертикално управљање. То значи лакшу организацију и сагледавање свих предности и простора за напредак у свакој области, као и транспарентност и одговорност.

Реорганизацијом ЕПС-а и спроведеном статусном променом, некадашњих седам привредних друштава за производњу угља и електричне енергије припојено је матичном ЕПС-у. Истовремено интегрисани производња електричне енергије и угља са трговином електричном енергијом омогућавају много боље планирање, што је сигуран пут за уштеду у целом систему. С друге стране, некадашњих пет привредних друштава за дистрибуцију електричне енергије уједињени су у новоформираног Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуцију“. Циљ је да дистрибутивни процеси буду уједначени, да сви корисници имају једнак ниво услуге на целокупној територији Србије, а сви снабдевачи једнаке услове за коришћење дистрибутивне мреже.

Важно је и што се од 2. априла 2015. године, први пут у историји српске електропривреде, тргује и на берзи електричне енергије, директно и без посредника. И ту смо се показали у правом светлу, с обзиром на приход од 8,7 милиона евра.

Сви знамо колико је посао рудара тежак. Моје искуство из „Колубаре“ препуно је тешких ситуација, изазваних лошим временом које је погодило нашу земљу, али и копове. Зато је велики успех што је производња угља у 2015. била на нивоу планиране, а у односу на претходну – резултати су импресивни. На површинском копу „Тамнава-Западно поље“ план производње угља премашен је за 15 одсто. Управо овај коп највише је разорен у мајским поплавама 2014. године. У рекордном року испумпана је вода из копа, уз поштовање свих мера безбедности и здравља на раду и свих мера заштите животне средине. Санирање последица поплава настављено је у 2015. и на површинском копу „Дрмно“ у Костолцу, уз велику пожртвованост и посвећеност запослених. Оперативни тимови, сопственом технологијом и механизацијом, ослободили су од велике количине муља потопљену опрему, која је у најкраћем року ревитализована и укључена у редовну производњу.

И нисмо допустили да рударски труд не искористимо на прави начин. Остварили смо производњу електричне енергије која је пета по величини у

последњих 15 година. Настављени су пројекти ревитализације и изградње нових производних капацитета. Сигурно најважнији од њих, не само за ЕПС већ и за привреду целе Србије, јесте изградња трећег блока у Термоелектрани „Костолац Б“, снаге 350 мегавата. Планирано је и повећање годишње производње угља на копу „Дрмно“ са девет на 12 милиона тона. Ту је и пројекат унапређења заштите животне средине у РБ „Колубара“, којим се уводи систем за управљање квалитетом угља и модернизује рударска опрема.

Добро планирање и испуњење зацртаних циљева обележили су и рад дистрибутера. Настављена је и борба против губитака електричне енергије. Важно је да су стечена веома значајна искуства у борби против неовлашћене потрошње електричне енергије. Наши тимови сарађују, уче једни од других и сигуран сам да таквим приступом можемо још озбиљније да станемо на пут тој појави коју Европа скоро да и не познаје. Реконструисано је и изграђено много објеката и мреже на свим напонским нивоима и тако ће се и наставити.

Све ово потврђује да су запослени највећа вредност „Електропривреде Србије“. У 2015. години реализован је пројекат којим ћемо развити алате за управљање безбедношћу и здрављем на раду за руководиоце. Планирано је да се кроз размену знања и искустава ради на примени тих алата у целом систему „Електропривреде Србије“. Посебна пажња када је о безбедном раду реч посвећује се радницима у производњи, онима који раде даноноћно на откопавању угља, брину да електране раде стабилно, нашим монтерима који по снегу, киши и ветру одржавају дистрибутивну мрежу да би сви грађани Србије имали електричну енергију.

Почетак 2016. године „Електропривреда Србије“ дочекала је с јасном визијом даљег пословања. Промене које су томе претходиле су историјске и огромне, и нису још завршене. Још много је задатака које треба да решимо. И сигуран сам да ћемо бити успешни у томе као јединствен ЕПС, уз подршку Владе Србије и ресорног министарства. Знамо шта је потребно да би се створио, одржавао и даље унапређивао привредни гигант какав наша компанија несумњиво јесте.

Проф. др Бранко Ковачевић

председник Надзорног одбора

За развој „Електропривреде Србије“ 2015. је била преломна. Започете су суштинске реформе и ЕПС је кренуо правцем профитабилне, ефикасне и стабилне електропривредне компаније. Спроведене су формалне промене у реорганизацији компаније и унапређен систем управљања. Статусне промене које су наступиле 1. јула највеће су организационе промене у овој компанији у последњих двадесет година.

У реформи највеће компаније у држави усаглашено су дејствовали Влада Републике Србије, Министарство рударства и енергетике, Надзорни одбор и пословодство „Електропривреде Србије“. Пуну подршку статусним променама ЕПС је имао и од свих државних органа и институција. У рад су били укључени надлежна министар-

ства, Агенција за привредне регистре, Пореска управа, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање и многи други. Посебна заслуга припада запосленима у ЕПС-у, оперативним тимовима и стручним службама целе ЕПС групе. Покренуте су иницијативе и донета су одговарајућа документа, а „Електропривреда Србије“ је показала и у овом случају да има довољно стручних кадрова који су оперативно завршавали обиман посао реорганизације.

Већ на самом почетку 2015. Надзорни одбор је именовao Одбор извршних директора, који су постали одговорни за вертикално функционисање одређених послова у ЕПС-у. Тиме је омогућено да „Електропривреда Србије“ постане процесно вођена компанија.

Средином априла Надзорни одбор је донео одлуку о започињању поступка статусних промена припајања седам привредних друштава за производњу електричне енергије и угља матичном ЈП ЕПС, и припајања пет привредних друштава за дистрибуцију електричне енергије Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“.

Од 1. јула 2015. године „Електропривреда Србије“ функционише као јединствена компанија и у том сегменту ЕПС је у реформи отишао најдаље од свих јавних предузећа.

Надзорни одбор је одобрио дугорочни зајам од 608 милиона долара за реализацију друге фазе пакет-пројекта Термоелектрана „Костолац Б“. Пројектом су предвиђени изградња блока Б3 у ТЕ „Костолац Б“ снаге 350 мегавата и проширење површинског копа „Дрмно“ са девет на 12 милиона тона угља. То ће бити први велики енергетски објекат изграђен после три деценије. Пројекат је део државног аранжмана Народне Републике Кине и Републике Србије и сигурно је један од највећих у држави. Упошљава на стотине радника и предузећа из Србије, поред оних које је ангажовао кинески партнер. У оквиру прве фазе пакета ревитализована су оба блока у ТЕ „Костолац Б“, изграђено је постројење за одсумпоравања димних гасова, а започете су активности на изградњи железничког колосека од Стига до термоелектране и пристаништа на Дунаву. ЕПС је опет потврдио да је покретач српске привреде и битан учесник у процесу реиндустријализације земље. Јер ЕПС може и треба да буде стожер нове индустрије Србије.

У „Костолцу“ се радило и на еколошким пројектима везаним за угљен и пепео, угљену прашину, отпадне воде и угљен-диоксид. Домаћи научници проналазе решења да се кроз прераду тих штетних супстанци, насталих радом енергетских постројења, добију производи корисни у другим привредним гранама.

То је почетак решавања проблема одрживог развоја, који подразумевају и екологију, енергетску ефикасност и рециклажу и који су актуелни не само у Србији него и у свету. „Костолац“ ће бити једна од експерименталних база и заједно са „Колубаром“ и ТЕНТ-ом остати као и до сада генератор развоја српске привреде.

Развој привреде један је од начина да се реши и проблем незапослености. Зато је важно

да сарађујемо са локалном самоуправом, државом, а пре свега са нашим предузећима. Морамо да се бавимо новим технологијама. Србија не може само да продаје јефтину радну снагу већ мора да продаје и „памет“, која је најскупља.

„Електропривреда Србије“ и шест факултета Универзитета у Београду склопили су споразуме о сарадњи који ће омогућити да најбољи студенти обављају праксу у ЕПС-у и добију шансу за запослење у највећој компанији у Србији. ЕПС је „стара“ компанија јер је просечна старост радника око 50 година и зато мора да се почне са запошљавањем младих техничара, машинаца, електроинжењера и технолога, али исто тако и правника, економиста и менаџера. „Електропривреда Србије“ недостају млади стручњаци који ће стасати за 10 до 15 година и постати база новог топ и средњег менаџмента. Програм стручних студентских пракси започео је сарадњом са техничким факултетима и најбољи студенти Електротехничког, Машинског и Рударско-геолошког факултета могу да обаве стручну праксу у ЕПС-у.

И у 2015, радници ЕПС-а суочавали су се са последицама мајских поплава из претходне године. Само захваљујући њиховој пожртвованости саниране су све последице поплава, а сви производни капацитети доведени у стање од пре поплава.

Као друштвено одговорна компанија „Електропривреда Србије“ је подржала низ пројеката, институција и удружења у свим сегментима живота. ЕПС је пружио помоћ појединцима у лечењу и набавци лекова, а болницама и клиничким центрима за побољшање услова рада. ЕПС традиционално подржава струковне организације и скупове као што су Савез енергетичара, CIGRE, CIRED... Помогли смо многим школама и факултетима, омогућили да у погоне ТЕНТ-а, „Колубаре“ и „Ђердапа“ долазе студенти са својим професорима и виде све оно о чему су учили. Традиционално, ЕПС је увек уз српске репрезентативце и спортисте. И у 2015. години „Електропривреда Србије“ је подржала хуманитарне пројекте, културу и верске установе.

Подаци о компанији

Назив компаније

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд (ЈП ЕПС Београд)

Седиште

Царице Милице 2, 11 000 Београд

Телефон

(011) 20-24-600, 20-24-800

Email, website

pr@eps.rs, www.eps.rs

Регистрација

Решење БД 80380/2005, Агенција за привредне регистре Републике Србије

Матични број

20053658

ПИБ

103920327

Оснивање

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ основала је 1. јула 2005. године Влада Републике Србије

Организациона структура

Вертикално организовано и матично-контролно предузеће које има оснивачка права у два зависна-контролисана привредна друштва и три јавна предузећа на Косову и Метохији. Од јуна 1999. године ЕПС није у могућности да управља својим капацитетима на КиМ.

„Електропривреда Србије“ је оснивач Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд и Привредног друштва „ЕПС Трговање“ д.о.о. Љубљана. У складу са чланом 551. Закона о привредним друштвима, сви заједно чине групу друштава која је повезана капиталом.

До 1. јула 2015, ЈП ЕПС је пословао кроз 13 привредних друштава, а након спроведених статусних промена 11 привредних друштава припојено је матичном-контролном друштву.

ЈП ЕПС по основу оснивања има знатно учешће у привредним друштвима:

- Друштву за комбиновану производњу термоелектричне и топлотне енергије „Енергија Нови Сад“ а.д. Нови Сад, основаном са Градом Новим Садам, у висини од 50 одсто учешћа у капиталу Друштва;
- Привредном друштву „Ибарске хидроелектране“ д.о.о. Краљево, основаном са „Seci Energia S.p.A“ Италија, са учешћем од 49 одсто у капиталу Друштва;
- Привредном друштву „Моравске хидроелектране“ д.о.о. Београд, основаном са „RWE Innogy“, Немачка, са учешћем од 49 одсто у капиталу Друштва.

Структура власништа

100 одсто у власништву Републике Србије.

Органи

Према прописима, Одлуци о усклађивању половања Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 50/2013) и Статуту Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ (ЈП ЕПС број: 192621/30-16 од 25. маја 2016), органи предузећа су: Надзорни одбор, Извршни одбор и директор.

Надзорни одбор и директора именује Влада РС, а Извршни одбор који чине извршни директори именује Надзорни одбор на предлог директора који је по положају председник Извршног одбора.

Интерна ревизија ЈП ЕПС је посебан орган са правима и обавезама утврђеним законом и актима Јавног предузећа, и обавља послове за ЕПС групу.

Делатност

Претежна делатност Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ је енергетска делатност снабдевања електричном енергијом (шифра делатности 35.14 – трговина електричном енергијом).

Јавно предузеће обавља и делатности:

- Производње угља;
- Производње електричне и топлотне енергије;
- Дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом;
- Управљања економским субјектом;
- Кабловске телекомуникације.

Наведене делатности ЈП ЕПС обавља непосредно или преко зависних привредних друштава, а делатност управљања економским субјектом обавља искључиво Јавно предузеће као матично-контролно предузеће.

Организациона шема

ЈП ЕПС

НАДЗОРНИ ОДБОР

ИЗВРШНИ ОДБОР

В.Д. ДИРЕКТОРА

ФИНАНСИЈЕ

КОРПОРАТИВНИ
ПОСЛОВИ

РУДАРСТВО

ПРОИЗВОДЊА

ТРГОВИНА

ДИСТРИБУЦИЈА

ПРОДАЈА

ЕПС ТРГОВАЊЕ
Словенија

ОДС ЕПС
ДИСТРИБУЦИЈА

ХЕ ЂЕРДАП

ДРИНСКО-ЛИМСКЕ ХЕ

ТЕ НИКОЛА ТЕСЛА

РБ КОЛУБАРА

ТЕ-КО КОСТОЛАЦ

ОБНОВЉИВИ
ИЗВОРИ
ЕНЕРГИЈЕ

ПАНОНСКЕ ТЕ-ТО

ЕПС
СНАБДЕВАЊЕ

Најважнији догађаји

ЈАНУАР

- Од 1. јануара отворено тржиште за купце из категорије „домаћинство“.
- Влада Србије дала сагласност на измене Статута ЈП ЕПС, чиме су створени услови за спровођење реорганизације ЕПС-а.
- Надзорни одбор ЈП ЕПС именовao чланове Одбора извршних директора ЕПС-а.
- Скупштина Србије ратификовала уговор о кредиту за изградњу блока Б3 у Термоелектрани „Костолац Б“ и проширење копа „Дрмно“.

ФЕБРУАР

- Завршена ревитализација блока А3 у ТЕНТ А. Снага блока повећана за 23 мегавата.

МАРТ

- Велике снежне падавине и снажан ветар погодили подручје „Електросрбије“ и „Југоистока“. Монтерске екипе даноноћно на терену.
- Започет пројекат унапређења модела управљања безбедношћу и здрављем на раду ЈП ЕПС, најпре у огранцима „ТЕ-КО Костолац“ и „Југоисток“.

АПРИЛ

- Преко ПД „ЕПС Трговање“ у Словенији, ЈП ЕПС почео да тргује електричном енергијом на мађарској берзи НУРХ, први пут у историји директно и без посредника.
- Надзорни одбор ЈП ЕПС донео одлуку о започињању статусних промена ЈП ЕПС.
- Завршена ревитализација агрегата А5 у Хидроелектрани „Ђердап 1“. Снага агрегата повећана за 15 мегавата.

МАЈ

- У оквиру корпоративизације компаније, примењена нова систематизација којом је у ЈП ЕПС смањен број сектора и директорских функција.
- „ТЕ-КО Костолац“ добио лиценцу за обављање посла лучког оператера у Републици Србији, чиме ће се омогућити изградња пристаништа „Костолац“, у оквиру пројекта ТЕ „Костолац Б“.

ЈУН

- Санирањем и изградњом насипа на реци Колубари обезбеђена додатна заштита површинских копова од поплавних таласа и бујичних наноса.

ЈУЛ

- Припајањем седам привредних друштава за производњу електричне енергије и угља матичном предузећу ЈП ЕПС и припајањем пет привредних друштава за дистрибуцију електричне енергије ОДС „ЕПС Дистрибуција“ завршена прва фаза реорганизације ЕПС-а.

АВГУСТ

- На копу „Тамнава-Западно поље“ покренут трећи систем за откривање јаловине, чиме је поново достигнут капацитет пре поплаве.
- Започела изградње пруге од железничке станице Стиг до ТЕ „Костолац Б“.
- На локацији ТЕНТ А почела изградња постројења за пречишћавање отпадних вода.
- Почела ревитализација агрегата А1 у Хидроелектрани „Ђердап 1“.

СЕПТЕМБАР

- Влада Србије дала сагласност за оснивање ПД „Електросевер“ у Северној Митровици, у складу са одредбама Споразума о енергетици у оквиру Бриселског процеса.

ОКТОБАР

- Почела ревитализација агрегата А1 у Хидроелектрани „Зворник“.
- ЈП ЕПС и АББ потписали уговор о набавци хардвера и софтвера за систем управљања квалитетом угља на површинском копу „Тамнава-Западно поље“.

НОВЕМБАР

- У оквиру пројекта ТЕ „Костолац Б“ завршена изградња димњака на постројењу за одсумпоравање димних гасова.

ДЕЦЕМБАР

- Рударски басен „Колубара“ испунио годишњи план производње од 28,2 милиона тона угља, четири дана пре истека године.
- ЈП ЕПС и шест факултета Универзитета у Београду склопили споразум о сарадњи, који студентима омогућава стручну праксу.

ЕПС у бројкама

Подаци се односе на капацитете којима управља
Јавно предузеће „Електропривреда Србије“

КАПАЦИТЕТИ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

снага на прагу

7.304* MW

ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

35.661 GWh

ПРОИЗВОДЊА УГЉА

37.029.091 t

ПРОИЗВОДЊА ОТКРИВКЕ

84.195.353 m³
чврсте масе

ПРОДАЈА

у оквиру ЕПС групе

33.729 GWh

ПРОДАЈА

ван ЕПС групе

2.957 GWh

УКУПНА ПРОДАЈА

36.686 GWh

КУПОВИНА

ван ЕПС групе

1.042 GWh

БРОЈ КУПАЦА

укупно

3.422.387

гарантовано снабдевање

3.410.368

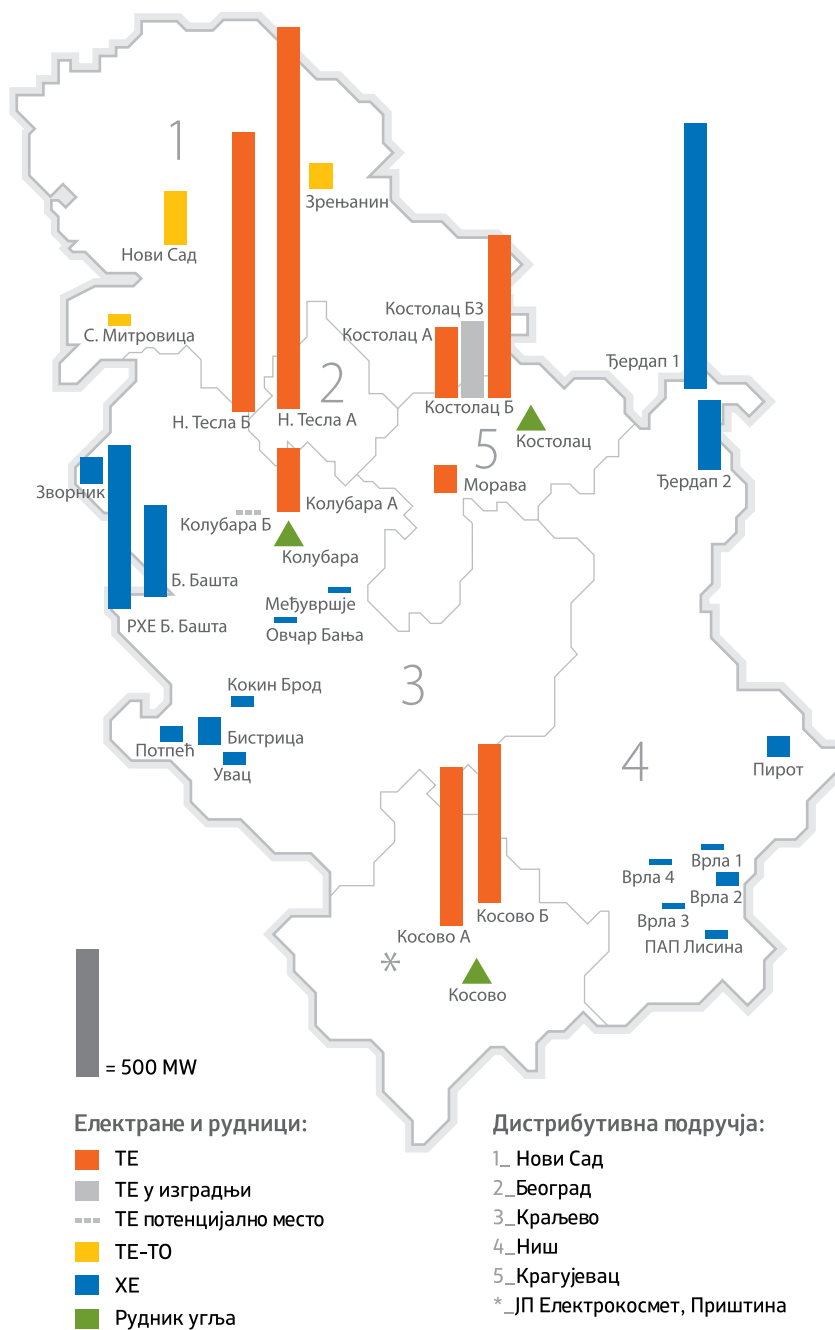
резервно снабдевање

719

комерцијално снабдевање

11.300

Производни капацитети

Економско-финансијско пословање

Анализа оствареног финансијског резултата „Електропривреде Србије“ у 2015. години урађена је сагледавањем остварених финансијских резултата и њиховим поређењем са планираним и оствареним резултатима у претходној години.

У консолидованом финансијском извештају ЕПС групе за период јануар-децембар 2015. године исказан је позитиван финансијски резултат од 9,5 милијарди динара, односно нето добитак од седам милијарди динара.

ЕЛЕМЕНТИ		Остварење I-XII 2015	План I-XII 2015*	Остварење I-XII 2014	Индекс (2/3) (2/4)	
1		2	3	4	5	6
I	Пословни приходи	225.063.985	223.178.539	212.091.829	101	106
II	Пословни расходи	192.419.226	232.717.529	187.259.531	83	103
I-II	Резултат из пословних односа	32.644.759	-9.538.990	24.832.298	0	131

III	Приходи од финансирања	14.901.309	15.258.959	15.727.148	98	95
IV	Расходи финансирања	12.333.736	14.729.584	14.418.156	84	86
III-IV	Резултат из финансијских односа	2.567.573	529.375	1.308.992	485	196

V	Остали приходи	6.017.842	2.115.814	6.186.698	284	97
VI	Остали расходи	31.698.639	28.450.758	41.176.052	111	77
V-VI	Резултат из осталих односа	-25.680.797	-26.334.944	-34.989.354	0	0

A	Укупни приходи (I+III+V)	245.983.136	240.553.312	234.005.675	102	105
Б	Укупни расходи (II+IV+VI)	236.451.601	275.897.871	242.853.739	86	97
A-Б	Укупан финансијски резултат	9.531.535	-35.344.559	-8.848.064	0	0
	Порески расход периода	-4.865.567	0	-3.213.269	0	0
	Одложени порески расходи/приходи	2.320.376	0	2.269.355	0	102
	НЕТО УКУПАН ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	6.986.344	-35.344.559	-9.791.978	0	0

*Годишњи програм пословања након статусне промене 01.07.2015.

ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ (у милијардама динара)

32,6 позитиван из пословних односа

2,6 позитиван из финансијских односа

25,7 негативан из осталих односа

ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА - KPI Key Performance Indicators (у милијардама динара)

9,5 ЕВТ (укупан финансијски резултат пре обрачунавања пореза)

32,6 ЕБИТ (резултат из пословних односа)

72,2 ЕБИТДА

46,6 ЕБИТДА 2

7 нето укупан финансијски резултат

139,7 укупан финансијски дуг

93,8 нето дуг

ИМОВИНА ЕПС ГРУПЕ на дан 31.12. 2015. (у милијардама динара)

957,7 нето вредност сталне имовине

1.091,1 укупна вредност пословне имовине (доминантно је учешће сталне имовине од 87,7 одсто)

СТАЊЕ УКУПНИХ ОБАВЕЗА И ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА на дан 31.12. 2015. (у милијардама динара)

122,8 кумулативни губитак

222,4 укупне обавезе и дугорочна резервисања

180,2 потраживања по основу продаје (брutto)

Фактори утицаја на економско-финансијски положај

- **Цена електричне енергије** Након повећања за 4,5 одсто од 1. августа 2015, цена електричне енергије за гарантовано снабдевање износила је 6,885 дин/kWh. Дугогодишња политика неекономске цене доводи до високе специфичне потрошње електричне енергије по друштвеном производу, као и до њеног нерационалног удела у укупној финалној потрошњи енергије у Србији. Цена струје за гарантовано снабдевање у Србији знатно је нижа од цена у региону и Европи. Ово је довело до одсуства улагања у нове капацитете и у одржавање застарелих објеката, повећања неефикасног коришћења струје (нарочито за грејање) и раста дугова за покривање трошкова пружања услуге;
- **Услови плаћања** ЕПС одобрава попуст од пет одсто за измирење дуга по рачуну до рока плаћања;
- **Губици у дистрибутивној мрежи** Услед ограниченог инвестиционог улагања, технички и нетехнички губици знатно су изнад оптималног нивоа за постојећу структуру мреже и потрошње (14,02 одсто);
- **Предузећа са Косова и Метохије** Од 1999. године „Електропривреда Србије“ финансира три јавна предузећа са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија у висини накнаде зарада за запослене. Трошак за ове намене износи 5,2 милијарде динара. Поред тога, ЕПС снабдева електричном енергијом територију северног дела Косова и Метохије.

Реализација производних планова

Производња електричне енергије у 2015. години била је на нивоу планиране и за 12 одсто већа од остварења из претходне године. Велике разлике у производњи термоелектрана последица су поремећаја изазваних поплавама у енергетском, а пре свега у рударском сектору у 2014. И производња угља у 2015. била је већа од планиране за један одсто, а од производње из претходне године за чак 27 одсто.

Екстерне испоруке електричне енергије (укључују испоруке за гарантовано и комерцијално снабдевање) у 2015. години веће су за један одсто од планираних и за три одсто од остварења из претходне године. Испоруке другим компанијама (укључују извоз и испоруке лиценцираним трговцима електричном енергијом) мање су од планираних

за 16 одсто, али су веће од остварења из претходне године за 71 одсто. То је последица годишњег суфицита, који је у 2015. четврти највећи суфицит у последњих 15 година.

„Електропривреда Србије“ је сопственом производњом у 2015. години задовољила 96,7 одсто потреба потрошача. Набавка електричне енергије била је мања за 12 одсто од планиране и за 55 одсто мања од набавке у претходној години. И комерцијална набавка у 2015. била је мања у односу на претходну годину, за 64 одсто.

Остварене цене електричне енергије

Просечна продајна цена електричне енергије у 2015. износила је 6,917 дин/kWh. То је за један одсто више од планиране и за један одсто више од цене из 2014. године. Просечна екстерна продајна цена електричне енергије за гарантовано снабдевање износила је 6,714 дин/kWh, док је испорука електричне енергије за комерцијално снабдевање (која укључује испоруку квалификованим купцима и испоруку за резервно снабдевање) остварена по просечној продајној цени од 7,135 дин/kWh. Лиценцираним трговцима електрична енергија испоручивана је по просечној продајној цени од 4,735 дин/kWh (цена електричне енергије на високом напону без мрежарине).

Просечне цене електричне енергије (дин/kWh) екстерне испоруке					
1	Остварење 2015	План 2015	Остварење 2014	Индекси	
	2	3	4	2/3	2/4
5	6	7	8	9	10
Ниски напон (0,4 kV I степен)	9,586	9,670	9,467	99	101
Широка потрошња - укупно	6,443	6,314	6,357	102	101
- 0,4 kV II степен	8,191	8,225	8,278	100	99
- домаћинства	6,262	6,141	6,144	102	102
Јавно осветљење	5,909	5,737	5,754	103	103
Укупно гарантовано снабдевање (ниски напон)	6,714	6,586	6,662	102	101
Испоруке ел. енергије за комерцијално снабдевање	7,135	7,148	7,027	100	102
Испоруке ЈП ЕМС-у (губици и сопствена потрошња)	5,169	5,237	5,360	99	96
Екстерне испоруке (на конзумном подручју Србије)	6,813	6,738	6,740	101	101
Испоруке другим компанијама (извоз, трговци ел. ен.)	4,655	4,540	4,510	103	103
Укупне испоруке	6,917	6,832	6,820	101	101

Наплата потраживања за електричну енергију

У 2015. години купцима је фактурисано 235,7 милијарди динара за испоручену електричну енергију (укључујући порез на додату вредност, акцизу и камате обрачунате за неблаговремено измирене обавезе према снабдевачу).

Највећи степен наплате, посматрајући по делатностима, остварен је на гарантованом снабдевању (98,2 одсто), а најнижи на резервном снабдевању (73,4 одсто). У поређењу са истим периодом 2014, наплата на резервном снабдевању порасла је за 20,2 процентна поена. То је резултат активности снабдевача за побољшања наплате у 2015. години.

Снабдевање електричном енергијом

КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОДАЈЕ			
Врста снабдевања	Број мерних места	Број купаца	Енергија (GWh)
ГАРАНТОВАНО	3.485.321	3.410.368	17.221
НН 1. степен	25.519	23.680	1.521
ШП	3.455.178	3.385.562	15.513
2. степен	273.175	220.656	1.454
Домаћинства	3.182.003	3.164.906	14.058
ЈО	4.624	1.126	187
РЕЗЕРВНО	3.130	719	543
ВН	2		38
СН	227		353
НН	2.901		152
КОМЕРЦИЈАЛНО	86.740	11.300	9.640
ВН	30		1.848
СН	3.828		5.659
НН	82.882		2.133
УКУПНО	3.575.191	3.422.387	27.404

НН - Ниски напон
 СН - Средњи напон
 ВН - Високи напон

ШП - Широка потрошња
 ЈО - Јавно осветљење

Трговина електричном енергијом

„Електропривреда Србије“ тргује електричном енергијом у функцији уравнотежења и оптимизације јединственог електроенергетског портфеља Балансно одговорне стране ЈП ЕПС.

Циљ компаније је да оствари максимални профит из расположиве примарне енергије, као и од продаје системских услуга оператору преносног система.

У 2015. години укупна продаја електричне енергије износила је 36.686 GWh, од чега је 33.729 GWh испоручено у оквиру ЕПС групе по уговорима о потпуном снабдевању:

- „ЕПС Снабдевању“ за потребе снабдевања крајњих купаца у Републици Србији који

имају право на гарантовано снабдевање и крајњих купаца на слободном тржишту;

- Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ за потребе покривања губитака и сопствену потрошњу;
- Електранама и рудницима за потребе сопствене потрошње у функцији производње електричне енергије и угља;
- За потребе пумпно-акумулационих постројења.

Све крајње купце на слободном тржишту у Србији, које је снабдевала ЕПС група, изузев Јавног предузећа „Електро mreжа Србије“ (ЈП ЕМС), снабдевало је „ЕПС Снабдевање“.

Као и у претходне две године, на основу уговора о потпуном снабдевању склопљеним путем јавног тендера, ЈП ЕПС је „Електропривредне Србије“ испоручио електричну енергију за потребе покривања губитака у преносном систему и за сопствену потрошњу објеката ЕМС-а. У 2015. ЕМС-у је у те сврхе испоручено 950 GWh.

Поред уговора са крајњим купцима, ЈП ЕПС је куповао и продавао електричну енергију по уговорима о снабдевању, који укључују уговоре на слободном велетржишту електричне енергије, уговор о дугорочној пословно-техничкој сарадњи са „Електропривредом Републике Српске“ (ЕРС), уговор са ЈП ЕМС о испоруци електричне енергије за компензационе програме регулационе области Републике Србије и уговор са Јавним предузећем „Електрокомет“.

ПРИХОД

8,7 милиона евра – додатни приход остварен на слободном велетржишту (у поређењу са ценама испоруке „ЕПС Снабдевању“)

По уговорима о снабдевању, купљена су укупно 1.042 GWh електричне енергије, од чега је 213 GWh купљено по уговорима са ЕРС и ЈП ЕМС, док је укупна куповина на слободном велетржишту износила 829 GWh.

Укупна продаја електричне енергије ван ЕПС групе износила је 2.957 GWh, од чега је 2.901 GWh продат на слободном велетржишту, а 56 GWh по уговорима са ЕРС, ЕМС и ЈП „Електрокомет“.

Сарадња са „Електропривредом Републике Српске“ по уговору о дугорочној пословно-техничкој сарадњи била је успешна и у 2015. години. Купљено је 55 GWh, а продато 56 GWh електричне енергије.

Трговина на слободном тржишту електричне енергије обављала се унутар електроенергетског система Републике Србије, на границама система према Босни и Херцеговини и Црној Гори, а од 2. априла 2015. године, први пут у историји, и на берзи електричне енергије. Тада је Привредно друштво „ЕПС Трговање“, члан ЕПС групе, почело

да продаје и купује електричну енергију на берзи НУРХ у Мађарској.

Највећи део електричне енергије купљене на слободном тржишту (око 90 одсто) набављен је на тендерима који су финансирани из кредита Светске банке (као део *Floods Emergency Recovery Project of Serbia*, пројекта за санирање штета од поплава у 2014), као и на годишњем тендеру „Електропривреде Републике Српске“.

С друге стране, 63 одсто енергије на слободном тржишту продато је путем дугорочних уговора (седмични и месечни уговори). Остатак енергије продат је краткорочним уговорима (спот тржиште), при чему је више од 50 одсто енергије продато преко ПД „ЕПС Трговање“ на берзи НУРХ.

Укупан обим трговине електричном енергијом на слободном велетржишту износио је 3.730 GWh. Остварен додатни приход је резултат добре оптимизације укупног портфела ЕПС групе, односно максимизације прихода од продаје вишкова и минимизације расхода од куповине недостајућих количина електричне енергије.

Такође, у поређењу са сваком референтном сатном ценом на слободном велетржишту за 2015, а то је за тржиште у Србији и региону цена на спот тржишту на мађарској берзи НУРХ, остварена просечна цена укупног обима трговине била је повољнија за 0,92 евра по мегават-сату, што је око 2,5 милиона евра на укупан обим трговине (нето остварен профит у трговини), као део укупне додатне зараде на велетржишту електричне енергије.

На слободном тржишту у Републици Србији трговало се електричном енергијом са 30 компанија лиценцираним за трговину, док се на границама Србије трговало са две иностране компаније. У региону, директна трговина обављана је на берзи НУРХ.

Трговину електричном енергијом у 2015. години карактерисали су добри партнерски односи са свим учесницима на тржишту електричне енергије. Све обавезе биле су реализоване у целости и у складу са уговорима, без кашњења у испорукама и пријему електричне енергије, као и у наплати и плаћању потраживања.

Површински копови

Рударски сектор у „Електропривреди Србије“ је основна карика у реализацији енергетског биланса земље и носи велику одговорност за функционисање електроенергетског система Србије.

Уз предузете активности на повећању ефикасности, увођењем савремених технологија, кроз бољу организацију и унапређење мера заштите животне

средине, угаљ ће и даље остати основни базни енергент Србије за производњу електричне енергије.

На површинским коповима угља на територији Републике Србије, на којима ЕПС управља производњом (колубарски и костолачки басени) у 2015. години произведено је 37 милиона тона угља и 84,2 милиона кубних метара откритке.

Производња угља (t)			
	План	Остварење	План (%)
„Колубара“	28.282.000	28.687.451	101
„Костолац“	8.499.000	8.341.640	98
УКУПНО	36.781.000	37.029.091	101

Производња откритке (m ³ чврсте масе)			
	План	Остварење	План (%)
„Колубара“	55.550.000	47.297.919	85
„Костолац“	42.000.000	36.897.434	88
УКУПНО	97.550.000	84.195.353	86

САНИРАЊЕ ПОСЛЕДИЦА ПОПЛАВА

Катастрофалне поплаве у 2014. години највећу штету нанеле су рудницима угља и знатно пореметиле континуитет производње. У 2015. настављене су активности на санирању последица поплава.

РБ „Колубара“

Почетком године, из Површинског копа „Тамнава-Западно поље“ остало је за испумпавање 57 милиона метара кубних воде. Даљим испумпавањем ослобођени су од воде багер ведричар, одлагач 4, две погонске станице и три повратне станице. Испумпавање је званично завршено 26. априла, а касније је настављено у домену редовне заштите копа од површинских вода.

Укупна количина испумпане воде из тамнавских копова (мај 2014 – јул 2015)		
Место испумпавања воде	Реципијент	Количина (м ³)
ПК „Велики Црљени“	Колубара	27.000.000
ПК „Тамнава-Западно поље“ и ПК „Тамнава-Источно поље“	Колубара Кладница	191.000.000
Акумулација Враничина	Колубара	14.000.000
УКУПНО:		232.000.000

За координацију свих активности на испумпавање воде из тамнавских копова био је задужен стручно-оперативни тим, који је формирало Министарство рударства и енергетике. Знатан допринос раду тима пружили су: Сектор за ванредне ситуације, Војска Србије – Ратна флотила, Агенција за заштиту животне средине, Републички хидрометеоролошки завод и низ предузећа и установа. Помоћ у обезбеђењу пумпних агрегата и пратеће опреме пружили су Рудник „Ковин“, РТБ Бор, „Водовод и канализација“ Нови Сад, „Пловпут“ Београд, а Народна Република Кина у донацији пумпе високог капацитета.

У оквиру санације колубарских копова најобимнији радови били су на ревитализацији и замени потопљене електроопреме, на шта је утрошено и

највише новчаних средстава. Електроопрема је замењена готово у целости. Сложени уређаји као што су редуктори захтевали су потпуно расклапање и замену лежајева заптивки и других оштећених делова. Детаљно су сервисирани бубњеви и друга трансмисиона опрема на системима и замењени су одговарајући делови. Челична конструкција основне механизације је очишћена и опрана од талога поплаве, обављена је локална антикорозивна заштита и проверени су носећи чворови конструкције. Брана Кладнице је реконструисана интервентно, а на коповима „Тамнава-Западно поље“ и „Велики Црљени“ изграђена је заштита од водних токова Враничине и Скобаљ. Након набавке електроопреме, њене монтаже, испитивања и израде пројекта изведеног стања, багер ведричар Егс 1000/20 пуштен је у рад.

„ТЕ-КО „Костолац“

У 2015. години завршена је и санација последица поплава на костолачком површинском копу. Оперативни тимови „Дрмна“ сопственом технологијом и механизацијом ослободили су од велике количине муља преосталу механизацију: роторни багер, две погонске станице и бандваген. Опрема је у најкраћем року ревитализована и укључена у редовну производњу.

У рударском сектору „Електропривреде Србије“ током 2015. године настављена је реализација стратешких пројеката. У РБ „Колубара“ то је пресељење села Вреоци ради проширивања постојећих копова и отварања нових у наредном периоду и пројекат унапређења заштите животне средине. У Костоцу, у оквиру пројекта изградње новог блока у ТЕ „Костолац Б“, то је проширење копа „Дрмно“.

Електране

Електране ЕПС-а произвеле су 35.661 GWh електричне енергије, чиме је план испуњен са 99,6 одсто. То је пета по обиму производња у последњих 15 година.

У укупној структури производње, учешће термоелектрана износило је 70,2 одсто, хидроелектрана 29,7 одсто, а термоелектране-топлане учествовале су са 0,1 одсто.

Током првог квартала 2015. године и даље су се рефлектовале последице мајских поплава из 2014, првенствено у испоруци угља. То је битно обележило производњу електрана у 2015. години.

Највећи месечни суфицит, не само у овој години већ гледано од 2001, остварен је у мају и износио је 671 GWh.

КВАРТАЛНА ПРОИЗВОДЊА

Први квартал: 9.687 GWh

У овом кварталу термоелектране су произвеле најмање електричне енергије у последњих 11 година (6.011 GWh). Сви параметри рада термоблокова били су најлошији у последњих 10 година, што је делом и утицај поплава на рударски сектор у 2014. години.

МЕСЕЧНА ПРОИЗВОДЊА

3.506 GWh - максимална (децембар)

2.235 GWh - минимална (септембар)

ДНЕВНА ПРОИЗВОДЊА

124 GWh - максимална (8. децембар)

67 GWh - минимална (12. септембар)

С друге стране, хидроелектране су произвеле максималних 3.641 GWh и учествовале са 37,6 одсто у укупној производњи, која се обављала с најбољим параметрима техничке ефикасности. То је једно од највећих учешћа производње хидроелектрана у укупној производњи ЕПС-а. Реткост је и да су ХЕ произвеле више електричне енергије у првом кварталу него у другом.

Други квартал: 8.991 GWh

То је максимална производња у другом кварталу у последњих 26 година. Термоелектране су произвеле 5.693 GWh (друга по величини производња у овом кварталу у последњих 15 година). У поређењу са 2014, то је више за 35,7 одсто.

Хидроелектране су произвеле 3.299 GWh електричне енергије.

Битна карактеристика производње у овом кварталу је да је у њему остварена највећа међусезонска разлика. Она је настала због смањене производње ТЕ у 2014. години и поремећаја у раду површинских копова изазваних поплавама.

У овом кварталу остварен је и највећи суфицит од 1.710 GWh.

Трећи квартал: 7.525 GWh

Термоелектране су произвеле 5.927 GWh, и то је трећа производња овог квартала у последњих 15 година. Произведено је чак 55 одсто више него у 2014. Никада до сада обими производње ТЕ у првом, другом и трећем кварталу нису били овако блиски, с обзиром на то да су и међусезонске разлике биле највеће ове године.

И хидроелектране су оствариле велику производњу (1.598 GWh). Мање је произведено само 2003. У укупној производњи учествовале су са 21,2 одсто.

Четврти квартал: 9.458 GWh

Производња термоелектрана (7.387 GWh) је трећа по величини у овом кварталу у последњих 15 година. Хидроелектране су произвеле 2.061 GWh и то је једна од најнижих производњи ХЕ.

Кварталне производње у 2015. карактерише минимална разлика у обимима првог и другог квартала у износу од 694 GWh (просек је око 2.000 GWh). Разлика је била мала и у обиму производње у првом и четвртном кварталу. С друге стране, разлика у производњи између другог и трећег квартала (1.463 GWh) највећа је од 2001. године.

Карактеристике производње електричне енергије у 2015:

- Максимална производња у другом кварталу;
- Максимални кумулативни суфицит у периоду јануар – јун;
- Максимални кумулативни месечни суфицит у мају;
- Максимална производња термоелектрана у децембру;
- Максимална производња хидроелектрана у првом кварталу;
- Максимална производња хидроелектрана у периоду јануар – јун.

ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ

Термоблокови огранака ТЕНТ и „Костолац“ произвели су 25.017 GWh, што је за пет одсто више од плана и за 22,3 одсто више него у 2014. То је трећа по обиму производња у последњих 25 година.

ПРОИЗВОДЊА ТЕРМОЕЛЕКТРАНА

19.028 GWh - ТЕНТ

5.989 GWh - „ТЕ-КО Костолац“

МАКСИМАЛНА ПРОИЗВОДЊА У ДЕЦЕМБРУ

2.769 GWh - ТЕ укупно

2.101 GWh - ТЕНТ

1.111 GWh - ТЕНТ А

218 GWh - ТЕНТ А3

665 GWh - „ТЕ-КО Костолац“

465 GWh - ТЕ „Костолац Б“

231 GWh - ТЕ „Костолац Б1“

234 GWh - ТЕ „Костолац Б2“

ДНЕВНА ПРОИЗВОДЊА

93 GWh - максимална (25. децембар)

49 GWh - минимална (12. април)

Први пут у једној години, посматрано до октобра, термоелектране су оствариле највећу месечну производњу у јулу. Производња ТЕ у првом кварталу једна је од најнижих, а у четвртом једна од највиших.

ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ

За потребе производње електричне енергије у огранку ТЕНТ, у 2015. години утрошено је 28,4 милиона тона угља. Од тога, железничким транспортом ТЕНТ-а превезено је 27,7 милиона тона, чиме је план

превоза премашен за 2,9 одсто. Довоз угља железничким транспортом диктиран је производњом угља на површинским коповима.

Највећи месечни довоз угља био је у децембру и износио је 2,8 милиона тона. У том месецу остварена је и највећа месечна потрошња угља, с обзиром на то да је ТЕНТ остварио највећу месечну производњу у децембру.

У огранку „ТЕ-КО Костолац“ за производњу електричне енергије утрошено је 8,1 милион тона угља.

ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ

Производња термоелектрана-топлана у 2015. износила је 45 GWh, што је њихова најмања производња у последњих 15 година. У укупној производњи ЕПС-а учествовале су са 0,1 одсто.

Не оспоравајући техничку оправданост ангажовања термоелектрана-топлана, „Електропривреда Србије“ настоји да ови капацитети буду најекономичније коришћени.

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ

Хидроелектране су произвеле 10.599 GWh и тиме испуниле план са 98 одсто. Њихова годишња производња била је на нивоу просечне у последњих 26 година, а план производње премашиле су у периоду јануар – мај и у октобру.

Планирану производњу оствариле су све акумулационе хидроелектране (осим ХЕ „Увац“). Оне су произвеле 1.861 GWh, што је треће остварење у последњих 25 година, за 17 одсто више од планиране и 22 одсто више од прошлогодишње производње. Ни у једној години као у 2015. ниво акумулација током године није био толико константан. То је још један доказ стабилности рада система. Енергетски садржај акумулација на крају године био је виши од планираног.

Проточне ХЕ произвеле су 8.738 GWh, пет одсто мање од планираног. Планиране вредности достигли су само „Ђердап“ и „Зворник“.

На месечном нивоу, проточне хидроелектране биле су највише ангажоване у априлу (1.118 GWh), а акумулационе у марту (256 GWh). Најмање ангажовање хидроелектрана било је у септембру, када су проточне електране произвеле 368 GWh, а акумулационе 70 GWh.

Дотоци на Дунаву и Дрини у првом кварталу били су оптимални за производњу, јер су тада и били највиши. Уз све варијације, просечни годишњи доток Дунава (4.903 m³/sec) био је за 10 одсто нижи од вишегодишњег просека и за 18 одсто од прошлогодишњег. Просечни годишњи доток на Дрини износио је 293 m³/sec и био је нижи од вишегодишњег такође за 10 одсто, а од прошлогодишњег за 17 одсто. Управо због добре хидрологије, хидроелектране су имале максималну производњу у првом кварталу.

Сав расположиви водни потенцијал хидроелектране су прерадиле, без техничких ограничења у раду опреме.

МЕСЕЧНА ПРОИЗВОДЊА

1.338 GWh - максимална (април)

437 GWh - минимална (септембар)

ДНЕВНА ПРОИЗВОДЊА

54 GWh - максимална (16. април)

10 GWh - минимална (25. септембар)

ТЕХНИЧКА ЕФИКАСНОСТ ПРОИЗВОДНИХ КАПАЦИТЕТА

ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ

У 2015. години повећано је укупно време рада пуном снагом, а блокови су мање времена провели у планским застојима. Време у коме су блокови били у хладној резерви било је исто као у 2014, а у топлој резерви знатно мање.

Коефицијент ангажовања (Ке) износио је 77 одсто и био је за 13 одсто виши од прошлогодишњег.

Еквивалентно трајање рада (ЕТр) је време рада блокова номиналном снагом и износило је 6.204,6 сати. То је повећање као да је пондерисани термоблок радио номиналном снагом 46 дана више ове године него претходне. Ангажованост електрана била је пета по величини у последње 23 године.

Коефицијент производње (Кр) је однос просечно остварене снаге електрана током рада, према инсталисаној снази. Износио је 91 одсто, што је за готово два одсто више у односу на претходну годину.

Коефицијент искоришћења капацитета (Кс) зависи од времена рада блокова и остварене снаге за време ангажовања. У 2015. је за 13 одсто био виши него у 2014. години.

Коефицијент хладне резерве (Квр) расположивих блокова износио је три одсто календарског

времена, што је исто као у 2014. години. У хладној резерви најдуже су били блокови А3, А5 и А1 у ТЕ „Колубара“.

Коефицијент погонске спремности (Крс) износио је 80 одсто и за 12 одсто је виши него у 2014. години. Најбољу погонску спремност имали су блокови ТЕ „Костолац“ А1, ТЕНТ А4 и А6.

Коефицијент планских застоја (Крз) у 2015. години био је за шест одсто нижи од прошлогодишњег и износио је 14 одсто.

Коефицијент поузданости (Кру) износио је 94 одсто и нижи је за 0,3 одсто из упоредног периода. Најпоузданији је био блок ТЕНТ Б6 (98 одсто) и блокови ТЕ „Костолац“ А1 и ТЕНТ А5 (са по 97 одсто).

Еквивалентни коефицијент принудних застоја (Еки) обухвата кварове због којих блок не може да буде ангажован, непланске застоје из нетехничких разлога и нерасположивост блокова. Износио је 12 одсто.

Непланских застоја најмање је било у септембру, а највише у фебруару. Укупно их је било 193, што је за готово трећину мање него у 2014. Принудне застоје најчешће су проузроковали котловска постројења и цевни системи.

ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ

У 2015. години, ТЕ-ТО радиле су тек два одсто времена, што је најмање ангажовање у последњих 25 година. Сходно томе, и коефицијент искоришћења капацитета износио је нешто више од једног процента. Био је ангажован само блок 2 у ТЕ-ТО „Нови Сад“.

ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ

Време рада пуном снагом смањено је за 886 сати у односу на 2014. годину. Хидроелектране су пуном снагом најдуже радиле у априлу, а најмање у септембру.

Коефицијент планских застоја (Крз) износио је 11 одсто и нижи је од прошлогодишњег за два одсто. Планских застоја највише је било на петом и првом агрегату у ХЕ „Ђердап 1“ због ревитализације електране.

Коефицијент непланских застоја (Ки) износио је 0,3 одсто. Хидроелектране су поуздани објекти у којима се неплански застоји ретко дешавају. Ове

године у ЕПС-у је уведено праћење непланских застоја и њихов укупан број у 2015. износио је 74. Највише их је било због рада разних електричних заштита на агрегатима.

Коефицијент ангажовања (Ке) је време које је пондерисани агрегат ХЕ провео у раду и износио је 52 одсто. Максимални коефицијент ангажовања остварио је само агрегат А1 у ХЕ „Кокин Брод“. У односу на 2014, у овој години смањено је ангажовање проточних, а повећано ангажовање акумулационих електрана.

Коефицијент искоришћења капацитета (Кс) износио је 41 одсто и мањи је за готово пет одсто од оствареног у претходној години. Смањен је код проточних, а повећан код акумулационих електрана.

Коефицијент производње (Кр) мањи је за шест одсто од оног из 2014. и износио је 80 одсто.

Погонска спремност (Крс) свих хидроелектрана износила је 85 одсто. Максималну погонску спремност имали су агрегати 1, 6 и 8 у ХЕ „Ђердап 2“ (100 одсто) и у ХЕ „Бајина Башта“ (96 одсто).

РЕМОНТИ

Поред санирања последица поплава из 2014, у „Електропривреди Србије“ је током 2015. године настављено са ревитализацијом и модернизацијом електроенергетских капацитета. Циљ је био да се доследном применом превентивног одржавања, а нарочито добром техничком дијагностичком постројења одрже у задовољавајућем техничком стању и да се тиме обезбеди поузданије снабдевање купаца, уз већу енергетску ефикасност и прихватљив утицај на животну средину.

Програм одржавања постројења за производњу електричне енергије обухватао је текуће одржавање (планско-превентивно и корективно, односно интервентно одржавање) и ремонте (стандардни, продужени и капитални).

У 2015. години обављени су стандардни ремонти на 13 блокова термоелектрана, четири блока термоелектрана-топлана и 45 агрегата хидроелектрана. Термини ремонта термоелектрана били су усклађени са оптималним планом трговине електричном енергијом, дужином трајања инвестиционих активности и програмом ремонта рударских капацитета. Термини ремонта хидроелектрана планирани су према подацима о хидрологији из претходних година.

Термоелектране

Блок ТЕНТ А2

Почетком јула почели су ремонтни радови на блоку ТЕНТ А2 у Обреновцу који су уједно били најдужи и најсложенији на неком од постројења у огранку ТЕНТ у 2015. години. У оквиру капиталног ремонта овог блока, снаге 210 мегавата, у трајању од 110 дана, обављен је капитални ремонт турбине, урађено је заптивање међуплафона котловског постројења и замењен је део цевног система на котловском постројењу, као и комора прегрејача 4.

Блок ТЕНТ А3

Почетком фебруара завршен је капитални ремонт блока А3 у ТЕНТ А. Снага блока повећана је за 23 мегавата. После више од седам месеци свеобухватних радова на овом блоку замењено је две трећине опреме.

Блок А2 у ТЕ „Костолац А“

У оквиру капиталног ремонта обављени су послови на турбогенераторском постројењу, замењени су витални делови цевног система и модернизован је систем управљања блоком.

ТЕ „Морава“

У току петомесечног ремонта, осим стандардних радова, обављени су велики инвестициони послови на турбогенераторском постројењу. Најобимнији радови били су на замени турбине средњег притиска и средњег лежајног блока. Обављени су фабрички ремонт ротора генератора, балансирање у тунелу ротора високог притиска и уграђени су систем радијалног заптивања генератора и тиристорска побуда. Реконструисан је постојећи регулациони систем турбине, урађена бајпас станица, замењене су критичне површине економајзера и саниран је бубањ котла.

Хидроелектране

Агрегат А5 у ХЕ „Ђердап 1“

Крајем априла завршена је ревитализација агрегата која је трајала шеснаест и по месеци. Уграђени

су око 1.300 тона нове опреме, ново аутоматско управљање и најсавременија електроника у заштити. Снага агрегата повећана је за 15 мегавата.

Агрегат А1 у ХЕ „Ђердап 1“

Ревитализација агрегата започета је у августу, а рок за завршетак је годину дана. Планирано је да се угради 1.500 тона генераторске и турбинске опреме.

Агрегат А1 у ХЕ „Зворник“

Средином октобра почела је ревитализација електране. Радови на сваком од четири агрегата трајаће по 12 месеци и биће завршени у року од четири године. Вредност ревитализације је 70 милиона евра, а финансира се из кредита немачке развојне банке KfW. Након ревитализације укупна снага агрегата биће 125,6 мегавата, што је за 30 одсто више у односу на тренутну снагу од 96 мегавата. Први агрегат који ће бити ревитализован је агрегат А1.

Дистрибуција електричне енергије

ПД ОДС „ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА“

У складу са Програмом реорганизације „Електропривреде Србије“, у 2015. години спроведена је статусна промена обједињавања привредних друштава за дистрибуцију електричне енергије. „Електровојводина“, „Електросрбија“, „Југоисток“ и „Центар“ припојени су 1. јула привредном друштву „Електродистрибуција Београд“, коме је истог дана пословно име промењено у Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“. Тиме је ЕПС испунио обавезу формирања једног оператора дистрибутивног система чији је задатак обављање енергетске делатности од општег интереса – дистрибуције електричне енергије и управљање дистрибутивним системом.

То је донело низ предности како за систем ЕПС-а тако и за кориснике дистрибутивног система. Створена је могућност за смањење трошкова кроз централизацију послова као што су набавке, планирање великих инвестиција, смањење администра-

ције... Повећана је ефикасност и унапређено корпоративно управљање. Ниво услуге постаје исти на целој територији Србије, а јединствени ОДС „ЕПС Дистрибуција“ обезбеђује и равномернији развој свих региона Србије. Стварају се и услови за неупоредиво бржу испомоћ између појединих региона у земљи у случају ванредних околности.

Један од најважнијих послова јединственог оператора је постепена аутоматизација дистрибутивне мреже и самим тим стварање основног предуслова да сви купци у земљи буду снабдевани електричном енергијом под једнаким условима. То подразумева смањење броја и дужине прекида, побољшање напонских прилика, скраћење времена интервенције... Аутоматизацијом дистрибутивне мреже створиће се услови да сви купци добијају електричну енергију истог квалитета, као и могућност да унапред, кроз уговор са испоручиоцем, дефинишу квалитет електричне енергије. Циљеви су повећање погонске спремности дистрибутивног система, смањење губитака и повећање инвестиција.

У тржишном пословању створени су услови да оператор дистрибутивног система буде транспарентан и неутралан према свим учесницима на тржишту. Свима је омогућено да се опредељују за снабдевача само према понуди, без утицаја дистрибуције, јер је мрежарина иста за све. Стварају се и могућности за јединствене услове за прикључење свих корисника на дистрибутивни систем, поготово произвођача електричне енергије.

Један од главних приоритета ОДС „ЕПС Дистрибуција“ јесте смањење губитака електричне енергије. Направљен је план мера и активности које ће се у наредном периоду спроводити у свим деловима друштва. У тим активностима учествоваће сви запослени и то ће бити један од најважнијих задатака. У огранцима који имају највеће губитке започете су масовне контроле и остварени добри резултати.

Стратешко опредељење „ЕПС Дистрибуције“ је да се на територији Србије успостави јединствено управљање. Да би се тај циљ остварио, у септембру 2015. започето је формирање националног дистрибутивног диспечерског центра у Новом Саду. Предвиђен је јединствени софтвер који ће као јединица за мониторинг бити инсталиран у свим регионалним диспечерским центрима. Национални дистрибутивни диспечерски центар контролисаће рад нижих центара, а у хаваријским ситуацијама преузимаће и управљачку функцију.

У складу са Законом о привредним друштвима, ОДС „ЕПС Дистрибуција“ је образовао тридесет и три огранка која су организована по територијалном подручју на целокупном конзуму свих дистрибутивних подручја привредног друштва. У оквиру

	Губици у 2015. (у процентима)
Центар	16,5
Југоисток	16,2
Електросрбија	15,6
Београд	14,5
Електровојводина	10,4
ЕПС Дистрибуција	14,02

„ЕПС Дистрибуције“ послује и посебна организациона целина – тело за праћење усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. „ЕПС Дистрибуција“ је у складу са обавезом оператора дистрибутивног система коју прописује Закон о енергетици, образовала Службу за притужбе и приговоре корисника у оквиру Дирекције за подршку тржишту и смањење губитака.

Стратегија и инвестиције у дистрибуцији

Међу главне приоритете Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ спадају креирање јединствене политике одржавања мреже, планирање инвестиција и повећање погонске спремности. ОДС, као један од највећих инвеститора у Републици Србији, у 2015. години изградио је и реконструисао велики број електроенергетских објеката.

ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКТИ

Дистрибутивно подручје	Електроенергетски објекат	Опис
Нови Сад	ТС 110/35/20 kV „Сремска Митровица 1“	ТС је изграђена на месту постојеће. Замењена је застарела и непоуздана опрема и повећан капацитет
	ТС 110/35/20 kV „Бечеј“	ТС је реконструисана и дограђена, замењена је застарела и непоуздана опрема и повећан капацитет
	ТС 110/20 kV „Пећинци“ – II фаза	Опремљено је друго ТП 110 kV и замењено комплетно постројења 20 kV
Краљево	ТС 110/10(20) kV „Јагодина 3“	Изграђена је нова ТС
	ТС 110/35/20 „Љиг“	Изграђена је нова ТС
	ТС 110/20 kV „Владимирици“ - I фаза	ТС је адаптирана са 35 kV напона на пројектовани напонски ниво 110/35/20 kV
	ТС 110/10 kV „Крушевац 3“ - I фаза	ТС је адаптирана и дограђена комплетном реконструкцијом грађевинског и енергетског дела са увођењем 110 kV
	ТС 35/10 kV „Златибор 3“	Изграђена је нова ТС
	ТС 35/10 kV „Дудовица“	Изграђена је нова ТС
	Далековод 35 kV Дрина – Рогачица	Изграђен је нови ДВ
	Далековод 35 kV Чачак – Заблаће	Изграђен је нови ДВ
	Кабловски вод 35 kV Горњи Милановац – Таково	Изграђен је нови кабловски вод
Ниш	ТС 110/35 kV „Мајданпек 2“	Опремљено је 110 kV поље
Крагујевац	ТС 110/10 kV „Дивље Поље“	ТС је проширена енергетским трансформатором 110/10/10 kV, 31,5 MVA
	Кабловски вод 35 kV Велико Градиште 2 – Велико Градиште 3	Изграђен је двоструки кабловски вод дужине 3,3 km

ЗАПОЧЕТА ИЗГРАДЊА

Дистрибутивно подручје	Електроенергетски објекат	Опис
Нови Сад	ТС 110/20 kV „Сомбор 1“	Проширење ТС и замена застареле и непоуздане опреме 110 kV и 20 kV
	ТС 110/20 kV „Крњешевци“	Изградња комплетних постројења 110 kV и 20 kV
	ТС 110/20 kV „Ада“	Реконструкција ТС
Београд	ТС 110/10 kV „Београд 41“ (Блок 32)	Изградња нове ТС у објекту са пословним простором
	Кабловски вод 110 kV „Београд 5“ – „Београд 41“	Кабловски вод је предвиђен за напајање ТС 110/10 kV „Београд 41“ и резервно напајање постојеће ТС 110/10 kV „Београд 40“ из ТС „Београд 5“
	ТС 35/10 kV „Технички факултет“	Реконструкција РП 35 kV и РП 10 kV уградњом нових ћелија са релејном заштитом и локалним и даљинским управљањем
	ТС 35/10 kV „Падинска скела“	Реконструкција ТС и изградња новог објекта са РП 35 kV и РП 10 kV
	ТС 35/10 kV „Калуђерица“	Реконструкција ТС и изградња новог објекта са РП 35 kV и РП 10 kV
	ТС 35/10 kV „Земун центар“	Реконструкција ТС и замена разводних постројења 35 kV и 10 kV
	ТС 110/10 kV „Краљево 6“ Рибница	Изградња нове ТС
Краљево	ТС 110/20 kV „Владимирци“ - II фаза	Адаптација ТС са 35 kV напона на напонски ниво 110/35/20 kV
	ТС 110/35/10 kV „Копаноник“	Изградња нове ТС
	ТС 110/10 kV „Крушевац 3“ - II фаза	Адаптација и доградња са реконструкцијом грађевинског и енергетског дела увођењем 110 kV напона
	ТС 110/35 kV „Лазаревац“	Опремање поља 110 kV за прихватање ДВ 110 kV Лазаревац-Љиг
	ТС 35/10 kV „Рогачица“	Изградња нове ТС
	ТС 110/35 kV „Мосна“	Изградња нове ТС
	ТС 110/35/10 kV „Ниш 15“ Доњевац	Изградња нове ТС
Ниш	ТС 110/35/10 kV „Сокобања“	Изградња нове ТС
	ТС 110/10 kV „Ниш 6“	Изградња нове ТС
	ТС 110/35/ kV „Алексинач“	Реконструкција ТС
	Далековод 35 kV ТС „Ниш 1“ – Доњевац	Изградња новог далековода дужине 3 km
	ТС 110/35/10 kV „Пожаревац 2“	Изградња нове ТС
	ТС 110/10(6) kV „Смедерево 5“	Изградња нове ТС
	ТС 35/10 kV „Смедеревска Паланка 4“	Изградња нове ТС
Крагујевац	ТС 110/35/10 kV „Пожаревац 2“	Изградња нове ТС
	ТС 110/10(6) kV „Смедерево 5“	Изградња нове ТС
	ТС 35/10 kV „Смедеревска Паланка 4“	Изградња нове ТС

Стратегија и инвестиције

Остварење дугорочно одрживог развоја, обезбеђење конкурентности, одговорно улагање кроз оптимизовани портфолио инвестиција и оптимизација пословања, уз остварење уштеда, треба да резултирају континуираним растом вредности компаније.

Поред одржавања достигнутог нивоа производње, у 2015. години ЕПС је наставио активности којима ће се повећати сигурност производње електричне енергије и угља, сигурност снабдевања потрошача и унапређење заштите животне средине.

Започетом корпоративизацијом спроведена је правна, организациона и финансијска подела између делатности које су од општег интереса и тржишних енергетских делатности, извршене су статусне промене и организациона унапређења унутар ЕПС групе. Започета је стандардизација, унификација и оптимизација пословних процеса, имплементација новог начина управљања и организационог модела.

Инвестиционе активности у 2015. биле су усмерене на спровођење започетих пројеката, очување сигурности снабдевања електричном енергијом и одржавање рада електроенергетског система. На пословање у првом кварталу године утицале су финансијске последице катастрофалних поплава у 2014.

Проценом укупног стања и ограничења, очекиваних краткорочних и дугорочних ефеката појединих улагања, као и могућих последица настављања застоја у инвестирању, сагледан је обим приоритетних активности. За њих су обезбеђена, у оквиру учињених претпоставки, средства из сопствених и екстерних извора. Уз настојање да се, колико је то могуће, избегне додатно задужевање ЕПС-а, планови инвестиција били су дефинисани рестриктивним расположивим средствима за спровођење неопходних активности којима се обезбеђује сигурност снабдевања електричном енергијом и одржавање нивоа поузданости рада електроенергетског система.

Рударство

Ради обезбеђивања довољних количина угља спроводе се пројекти ревитализације постојеће опреме, отварања заменских копова и припремне радње за отварање нових копова.

У РБ „Колубара“ настављене су активности у вези са пресељењем села Вреоци, а један од важнијих пројеката у области рударства је „Унапређење животне средине у ЕПС и РБ Колубара“. Циљ пројекта је обезбеђивање сигурне и континуиране испоруке угља и рационално управљање природним ресурсима, уз смањење атмосферског загађења у термоелектранама које користе лигнит из РБ „Колубара“. За нови производни БТО систем за површински коп Поље „Ц“ набављени су багер, одлагач и транспортери са траком ширине 2.000 mm, са системом за снабдевање енергијом. Опрема је монтирана у 2015, а пуштање БТО система у пробни рад планирано је за 2016. годину. На површинском копу „Тамнава-Западно поље“ уговорена је монтажа одлагача 12.000 m³/h за међуслојну јаловину, као и система за управљање квалитетом угља и хомогенизацију.

Инвестиције у производњи угља на копу „Дрмно“ у 2015. односе се на набавку недостајуће опреме сагласно иновираној студији и техничкој документацији за повећање капацитета овог копа,

набавку опреме за дубинско одводњавање, помоћне механизације (цевополагача, булдозера, ровокопача), откуп земљишта за напредовање фронта рударских радова и геолошко истражне радове у функцији проширења копа „Дрмно“ на капацитет од 12 милиона тона угља годишње. Студија оправданости проширења овог копа показала да је потребно изградити још један БТО систем за повећање производње откривке, који ће ископавати до 56,5 милиона кубних метара годишње. То је систем који ће давати 12,5 милиона кубних метара откривке и који је капацитета класе багера 2000, односно одлагача 7200.

Најважнији пројекти, студије и активности у вези са научно-истраживачким радом и изградом инвестиционо-техничке документације:

- Дугорочни програм експлоатације угља у угљоносним басенима ЕПС-а;
- Идејни пројекат са студијом оправданости увођења система за оперативно управљање и контролу квалитета угља на копу „Дрмно“;
- Студија оправданости са идејним пројектом изградње постројења за пречишћавање отпадних вода (Колубара – Прерада).

Електране

Један од најважнијих пројеката „Електропривреде Србије“ је изградња блока Б3 у ТЕ „Костолац Б“, чиме ће електроенергетски сектор Србије добити ново производно постројење после више од две деценије. Вредност пројекта је 715,6 милиона долара и финансира се из кредита кинеске „Ексим“ банке. Према уговору склопљеним са кинеском компанијом ЦМЕК (*China Machinery Engineering Corporation*), рок за изградњу новог блока је 58 месеци. У току 2015. године настављене су активности на овом пројекту од стратешког значаја за целу државу.

У октобру 2015. започела је реконструкција ХЕ „Зворник“. Према уговору о зајму са немачком банком KfW, ангажован је консултант *Lahmeyer/SEEK*, а уговор за испоруку, инсталацију и пуштање опреме у рад закључен је са *Voith Hydro GmbH*. Радови на сваком од четири агрегата трајаће по 12 месеци и биће завршени у року од четири године. Након ревитализације, укупна снага агрегата биће 125,6 мегавата, што је за 30 одсто више у односу на тренутну снагу од 96 мегавата.

Настављена је ревитализација ХЕ „Ђердап 1“, и то на агрегату број 1. Према плану радова, уз ревитализацију преостала два агрегата (А2 и А3), комплетни радови би требало да буду завршени у септембру 2018. године.

У области производње електричне енергије инвестиције су биле усмерене и у ремонте појединих блокова и агрегата, уз поштовање свих мера заштите животне средине. ЕПС улаже и у изградњу нових малих хидроелектрана, соларних електрана и ветропаркова.

Дистрибутивна мрежа

Стратешки пројекти у електродистрибутивном сектору односе се на инвестиције у електродистрибутивне објекте, мрежу и мерну инфраструктуру, а спроводи их Привредно друштво ОДС „ЕПС Дистрибуција“.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Потписивањем Уговора о Енергетској заједници и доношењем одговарајућих националних прописа усклађених са релевантним директивама Европске уније, „Електропривреда Србије“ има обавезу да рад производног и дистрибутивног сектора усклади с одговарајућим стандардима ЕУ у области заштите животне средине. Пројекти ЕПС-а који се реализују, као и они који су планирани у овој области, значајан су део активности које је потребно спровести у оквиру процеса придруживања Републике Србије Европској унији.

Обавеза и одговорност ЕПС-а налажу да заштита животне средине буде важан део стратегије развоја и рада компаније и зато су планирана улагања од око милијарду евра у периоду од 2015. до 2025. године.

Најважнији пројекти и програми у области заштите животне средине односе се на смањење емисија загађујућих материја у ваздух из термоенергетских постројења, односно усаглашавање са граничним вредностима емисија за сумпорне и азотне оксиде и прашкасте материје.

Термоелектране

„Електропривреда Србије“ је у протеклом периоду уложила знатна средства у пројекте смањења негативног утицаја рада термоенергетских постројења на квалитет ваздуха. Најважнији пројекти заштите животне средине у 2015:

- Изградња постројења за одсумпоравање димних гасова у ТЕ „Костолац Б“, чиме ће се побољшати заштита животне средине и преполовити емисија прашкастих материја у ваздух. Тај еколошки пројекат реализује се у оквиру прве фазе кинеског кредитног аранжмана за термоелектрану „Костолац Б“ и вредност пројекта је 130,5 милиона долара. У 2015. години изграђен је димњак висине 177 метара на постројењу за одсумпоравање димних гасова. У оквиру овог пројекта је и изградња индустријског железничког колосека од железничке станице „Стиг“ до ТЕ „Костолац Б“, дужине око 22 километара. Циљ је да се новим транспортним решењем обезбеди континуиран и јефтинији довоз кречњака до ТЕ „Костолац Б“, који ће се користити у процесу одсумпоравања димних гасова. Уједно, обезбедиће се и одвоз нуспроизвода (гипса и сувог пепела), као и транспорт угља до ТЕ „Морава“ у Свилајнцу. Планирано је да пругом саобраћа два пара возова који ће дневно превозити 2.000 тона терета;
- Реконструкција електрофилтера у ТЕ „Морава“ – овај пројекат је планиран у оквиру капиталног ремонта електране;
- Спровођење примарних мера у циљу смањења емисије азотних оксида (NOx) на блоку Б1 у ТЕ „Костолац Б“;

- Замена постојеће и увођење нове технологије за сакупљање, транспорт и одлагање пепела и шљаке на ТЕ „Костолац А“. Нови систем садржи опрему којом се пепео и шљака након прикупљања из блокова термоелектране, новом технологијом (густом мешавином пепела и шљаке са водом у односу 1:1) транспортује на депонију пепела. Осим нове опреме, у кругу ТЕ „Костолац А“ изграђен је и нови пепеловод од електране до депоније пепела на копу „Ђириковац“. Изградњом овог система стварају се услови за трајно затварање депоније Средње костолачко острво, чиме ће се решити и проблем развејавања пепела на град Костолац и околна насеља;
- Формирање ветрозаштитног појаса шумских врста на депонијама пепела и шљаке ради спречавања еолске ерозије пепела и рекултивације површинских копова;
- Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у ТЕНТ А и ТЕНТ Б, као и у ТЕ „Костолац Б“. У 2015. започети су припремни радови на изградњи оваког постројења на локацији ТЕНТ А. Вредност пројекта је шест милиона евра и финансира се донацијом Европске уније. Циљ овог важног еколошког пројекта је да све воде које са локације ТЕНТ А одлазе у реку Саву буду доведене на ниво прописан стандардима ЕУ. Пројекат обухвата пет целина, а свака подразумева пречишћавање различитих врста отпадних вода. Планирано је да се неке од пречишћених вода, после третмана, поново користе у погонима електране.

С обзиром на то да се у термоелектранама ЕПС-а, у процесу сагоревања угља, годишње произведе око шест милиона тона пепела, од великог значаја је уредба о употреби пепела у грађевинарству коју је у 2015. донело Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Приоритетна обавеза „Електропривреде Србије“ у вези са уредбом је довођење квалитета пепела у оквир одређених стандарда, имајући у виду да је пепео који настаје у електранама ЕПС-а нешто веће гранулације. Због тога ће бити потребно да се уведу нова техничка решења у процесу производње електричне енергије у термоелектранама.

У току је израда студија које би показале могућности коришћења пепела као грађевинског материјала у грађевинарству и путарству, односно

његовој примени за изградњу инфраструктуре железничког и друмског саобраћаја, као и грађевинских објеката и радова.

Започета је евалуација квалитета летећег пепела из термоелектрана по европским стандардима – сертификацији пепела по стандарду SRPS EN 450, који се односи на хемијска и физичка својства летећег пепела.

У „Електропривреди Србије“ претходних година интензивно се радило на добијање интегрисане (IPPC) дозволе за десет термоенергетских постројења. Захтеви су поднети надлежном министарству у предвиђеном року и у складу са законским захтевом. Започело се са израдом додатне документације и њен завршетак планиран је за 2016. годину.

Рударство

„Заштита и унапређење животне средине у колубарском угљеном басену“ је најважнији еколошки и инвестициони пројекат у рударству. Пројектом је обухваћено увођење система за управљање квалитетом угља и хомогенизацију у западном делу РБ „Колубара“, модернизација опреме набавком новог багер-транспортер-одлагач (БТО) система и система за снабдевање енергијом за Површински коп „Поље Ц“ и набавком одлагача за међуслојну јаловину за ПК „Тамнава-Западно поље“.

Први део је пројекат А – пројектовање, израда и монтажа БТО система за будући површински коп Поље Ц“ и вредност овог дела пројекта, који се финансира кредитом ЕБРД банке је 80 милиона евра. Пројекат Б чини одлагач за међуслојну јаловину за коп „Тамнава-Западно поље“, капацитета 12.000 кубних метара на сат, а пројекат Ц систем за управљање квалитетом угља на тамнавским коповима. Кредит за пројекте Б и Ц од 65 милиона евра,

као и девет милиона евра бесповратне помоћи, обезбедила је КfW банка.

Реализација пројекта, познатог и као „зелени“, омогућиће велике финансијске уштеде у производном процесу, рационално коришћење угља као необновљивог природног ресурса и сигурно снабдевање електрана лигнитом уједначеног квалитета. Емисија штетних гасова CO_2 , SO_2 и NO_2 у електранама које користе лигнит из РБ „Колубара“ на годишњем нивоу биће мања за три одсто, а количина пепела и шљаке који настану у процесу сагоревања угља биће мања за око 885.000 тона по години. Пројекат има технолошки, еколошки и социјални значај, а његовим спровођењем годишње ће се уштедети око 26 милиона евра. Употреба природног ресурса – угља биће мања за милион тона. Укупна вредност пројекта је 182 милиона евра. У његовом финансирању, поред ЕБРД-а, учествује немачка КfW банка а ЕПС ће уложити 28 милиона евра.

Ради производње висококвалитетне наменске биомасе реализује се неколико студија о искоришћењавању девастираних површина насталих вишедеценијском експлоатацијом угља. Концепт добијања биомасе уз истовремену биолошку рекултивацију земљишта заснован је на употреби вишегодишњих високоприносних трава (*Miscanthus giganteus* и *Pennisetum purpureum*), при чему се следе и усавршавају најсавременији светски трендови везани за ову област. Са већим годишњим приносима у односу на друге биљне врсте, неинвазивност, релативно мале захтеве по питању производње и велики фиторемедијациони потенцијал, ове биљне врсте спадају у једне од најпогоднијих за добијање биомасе.

Завршена је студија „Аудит заштите животне средине на локацијама и постројењима ЈП ЕПС-а и огранка РБ Колубара“ и израђен је акциони план. Његова имплементација планирана је за 2016. годину. Завршен је и пројекат „Израда катастра хемикалија за ЈП ЕПС и огранак РБ Колуба-

ра“ са софтверским решењем за праћење стања хемикалија. Започето је инасталисање програма, конструисана мапа одговорности а лица за извештавање припремљена за правилно коришћење програма.

У огранку РБ „Колубара“ спроводи се и програм третмана отпадних вода са копова „Тамнава-Западно поље“, „Тамнава-Источно поље“ и у погону „Дробилане“ у Каленићу. Ту су и пројекти „План мониторинга животне средине“ и „Пројекат за уређење регионалног водног режима“, којим се успоставља мониторинг вода у складу са европском директивом о водама, као и уградња постројења за пречишћавање отпадних вода усаглашено са Законом за мерење квалитета вода.

У огранку ТЕ-КО „Костолац“ настављен је процес идентификовања критичних потенцијала на локацијама кроз константан мониторинг, ради предузимања конкретних активности за њихово позиционирање и стабилизовање у законске оквире.

Хидроелектране

Израђена је инвестиционо-техничка документација „Претходна студија оправданости са генералним пројектом сакупљања и пречишћавања отпадних вода насталих у ПД ХЕ Ђердап“ и „Техно-економска анализа управљања пливајућим отпадом у ПД Дринско-Лимске хидроелектране“. Започела је израда студије „Израда катастра загађивача акумулација и сливног подручја хидроелектрана ЈП ЕПС“.

Управљање отпадом

У складу са законским обавезама из области управљања отпадом, у свим деловима и огранцима „Електропривреде Србије“ спроводе се пројекти управљања отпадом и контролишу токови његовог кретања.

Збрињавање РСВ уља и опреме пројекат је који се ради као део донације (учешће ЈП ЕПС) из програма IPA 2008. Завршен је први део „Актуелизација стања – израда инвентара и могућност деградације РСВ актуелним домаћим технологијама“.

Покренута је реализација и другог дела „Пројекат IPA 2008 – подршка заштити животне средине у енергетском сектору и решавање проблема електричних уређаја пуњених РСВ уљима у ЕПС-у“. Овим активностима решиће се проблем РСВ трансформатора и кондензатора који ће бити замењени новим, без овог уља. Трансформатори и кондензатори који садрже контаминирано РСВ уље биће деконтаминирани, уз поновно коришћење прерађеног уља.

Сарадња са институтима и факултетима

Сарадњом са научноистраживачким институцијама, универзитетима, институтима и струковним удружењима „Електропривреда Србије“ обезбеђује знатну подршку за даљи развој пословања. Та сарадња има двосмерни ефекат: научно-стручна сарадња омогућава решавање проблематике у производњи и технолошком развоју, а надоградњом стручних знања и вештина запослених образују се стручњаци потребни електропривреди. Праћењем и настојањем да се у технолошком и пословном развоју примени најбоља светска позитивна пракса, учешћем својих стручњака у раду домаћих и међународних струковних организација, „Електропривреда Србије“ настоји да унапреди своје пословање и одржи конкурентност на тржишту.

ЕПС подржава и помаже рад најважнијих државних установа, институција и удружења у области

образовања и науке: високошколских установа и факултета Универзитета у Београду, Српске академије наука и уметности, Института „Никола Тесла“, Института „Михајло Пупин“, Савеза инжењера и техничара, Удружења термичара Србије, међународних струковних удружења CIGRE, CIRED, EURELECTRIC, EUROCOAL и ESOVA. Током 2015. године значајна сарадња у области науке остварена је кроз израду већег броја студија и обављених истраживања из области пословања ЈП ЕПС, израду потребне развојне, пројектне, инвестиционо-техничке и просторно-планске документације.

Опредељење „Електропривреде Србије“ је да у што већем обиму ангажује домаће произвођаче и примењује иновативности наше науке. То је битан сегмент пословне политике компаније и њене корпоративне одговорности.

Обновљиви извори енергије

Стратешки интерес „Електропривреде Србије“ јесте повећање удела обновљивих извора енергије у производњи електричне енергије. Оно је сагласно стратешким документима развоја енергетике Републике Србије, и у складу је са начелима Европске уније. Са визијом да и даље има значајан утицај у енергетском сектору у региону, ЕПС је опредељен за примену најсавременијих технологија на пољу коришћења обновљивих извора енергије, повећања степена искоришћења и економски оправданог и одрживог енергетског развоја, првенствено на бази водних ресурса.

Приоритетне активности за ЕПС јесу наставак ревитализације и модернизације постојећих великих и малих хидроелектрана, изградња нових, као и развој ветропаркова и соларних електрана. Значајније учешће у производњи енергије очекује се од коришћења биомасе.

„Електропривреда Србије“ је опредељена да у одговарајућој мери ангажује своје ресурсе на искоришћењу хидропотенцијала свих водотокова где постоје могућности за изградњу хидроелектрана, било да су на локацијама које су већ у поседу компаније или у њиховој непосредној близини. ЕПС је покренуо израду техничке документације за изградњу малих ХЕ на локацијама које су добијене на конкурсима Министарства рударства и енергетике.

Циљ „Електропривреде Србије“ је повећање енергетске безбедности и диверсификација ресурса, повећање сигурности снабдевања енергијом и њено ефикасније коришћење, смањење негативних утицаја на животну средину и подстицање одговорног понашања према енергији.

Мини хидроелектране

У оквиру пројекта изградње и реконструкције малих хидроелектрана, за Лот 1 (МХЕ „Запад“) изабран је конзорцијум „Елнос-Кеслер“ са којим је у августу 2015. године потписан уговор. У току је одобравање производње електро-машинске опреме. Расписивање тендера за грађевинске радове на овој електрани (Лот 2) планирано је за септембар 2016. године.

За МХЕ „Исток“ (Лот 3) расписан је тендер за електро-машинску опрему и евалуација тендера је у току. Потписан је уговор са независним инжењером и експертом за заштиту животне средине.

Ради што јаснијег сагледавања оправданости изградње нових производних капацитета из обновљивих извора, настављене су активности на изради неопходне инвестиционо-техничке документације, студија о процени утицаја на заштиту животне средине, просторних планова и прибављање стручних мишљења, сагласности и дозвола.

Енергија ветра

За изградњу ветропарка на локалитету Костолаца инсталисане снаге 30 MW ради се студија оправданости са идејним пројектом. У новембру 2015. завршен је мониторинг птица и слепих мишева и израђена студија по стандардима Европске уније. Потенцијални локалитети за изградњу ветропарка у костолачком басену су напуштени рударски објекти и спољна одлагалишта јаловине, која су формирана приликом отварања површинских копова „Ђириковац“ и „Дрмно“, као и простори затворених површинских копова „Ђириковац“ (2010) и „Кленовник“ (2009). Пројекат је сврстан на листу пројеката који се развијају у оквиру преговора о развојној сарадњи између влада Србије и Немачке одржаних у периоду од 2011. до 2015. године.

Енергија сунца

У 2015. настављене су активности на студијама и идејним пројектима за изградњу соларне електране на локалитету Костолац, снаге до пет мегавата.

Корпоративни послови

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Као наставак корпоративизације „Електропривреде Србије“, у 2015. години спроведене су две статусне промене. Људски ресурси, као функција подршке основној делатности, имали су обиман и одговоран задатак да ове статусне промене благовремено испрате неопходним изменама интерних аката (нови описи послова, анекси уговора о раду за запослене, регулисање радно правног статуса запослених код новог послодавца). Овом изазову су Људски ресурси ЕПС-а у потпуности одговорили и спремно дочекали наредне кораке у реорганизацији предузећа који ће се одвијати током 2016. године.

У 2015. години почело је увођење централизованог SAP HR система, као јединствене базе података о запосленима на нивоу ЕПС групе.

У јединствени информациони систем биће интегрисани организационо управљање, кадровска администрација, обуке запослених, регрутација и селекција кадрова, управљање временом и обрачун зарада и других примања запослених. Модули су постепено имплементирани и до краја 2016. очекује се потпуна примена овог софтвера у свим сегментима управљања људским ресурсима.

Израда корпоративног интерног портала ЕПС групе, започета у 2014, завршена је у планираном року и у 2015. портал је постао значајан канал комуникације за запослене.

Први пут у 2015. години ЈП ЕПС је учествовао на сајму пракси и запошљавања *Job Fair*. Такође, ЕПС је потписао споразуме о сарадњи са шест факултета

Универзитета у Београду. Тиме је компанија потврдила своје друштвено одговорно пословање и дала добар пример сарадње између водећих образовних институција и привреде.

Објављено је 15 конкурса за попуњавање упражњених радних места, од чега пет екстерних и 10 интерних. Професионалним и транспарентним процесом селекције одабрани су најквалитетнији кандидати.

Стручно усавршавање запослених у „Електропривреди Србије“ настављено је и 2015. године. Интерним и екстерним обукама, радионицама, радовима које су запослени излагали на стручним саветовањима, конгресима, семинарима и конфе-

ренцијама, полагањем стручних испита и стицањем лиценци повећана је радна ефикасност и унапређено пословање компаније. То је потврђено и пројектом „Процена 360 степени“, којим су били обухваћени руководиоци свих нивоа у управи ЈП ЕПС. Уз резултате процене Хоган алатима у 2014. години, добијени резултати представљају подлогу за креирање индивидуалних планова развоја каријере и програма обука. За виши менаџмент ЕПС групе организовани су обуке и скуп ради упознавања са свим фазама реструктурирања и корпоративизације компаније.

Анкети о задовољству запослених у 2015. години одазвало се четири одсто више запослених него претходне године, а резултати су објављени у компанијском листу „ЕПС Енергија“.

Безбедност и здравље на раду

„Електропривреда Србије“ посебну пажњу посвећује безбедности и здрављу на раду, области која поред непосредног утицаја на пословање има и далеко већи, друштвени значај.

УЛАГАЊА (у милионима динара)

930 - у стварање безбедних и здравих услова за рад и у здравствену заштиту запослених

33 - у превентивне и периодичне прегледе и испитавања опреме за рад и услова радне околине

563,7 - за набавку одговарајућих средстава и опреме за личну заштиту

У систему се примењује читав спектар превентивних мера, а највећа пажња усмерена је на коришћење опреме за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду, оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и обезбеђивање адекватних услова радне околине. У ЕПС-у је посебна важност дата и редовном одржавању опреме за рад и контроли њене употребе.

Систем безбедности и здравља на раду може адекватно да функционише само ако су запослени

активно и адекватно укључени у њега. Због тога је оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад најзначајнији аспект тог система. Уз благовремено информисање, развија се свест запослених о значају безбедности и здравља на раду и унапређује њихов однос према овој области. Програми за оспособљавање запослених често су проширени додатним обукама и тренинзима, а за њихову реализацију у 2015. години утрошено је 7,5 милиона динара.

Брига о запосленима исказана је и праћењем њиховог здравственог стања. За прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком ЕПС је у 2015. издвојио више од 118 милиона динара. Компанија је обезбедила заштиту здравља и за запослене који не раде на радним местима са повећаним ризиком и за које нема обавезу. Ова заштита здравља обухвата специјалистичке (онколошке и гинеколошке) прегледе и редовне систематске прегледе. У ту сврху издвојено је више од 57 милиона динара.

Запосленима код којих је утврђено неко обољење, а на основу препорука надлежних здравствених установа, ЕПС је омогућио програме рехабилитације, превенције радне инвалидности или рекреације и ту сврху уложио готово 151 милион динара.

Односи са синдикатима

Према реформским мерама Владе Републике Србије, које подразумевају штедњу, Синдикат ЕПС-а показао је разумевање у уверењу да ће примена тих мера покренути и убрзати економски развој Србије и самим тим побољшати животни стандард запослених.

Након што је крајем 2014. донет Програм реорганизације ЈП ЕПС, Влада РС и Синдикат радника „Електропривреде Србије“ започели су преговоре и почетком 2015. закључили Посебан колективни уговор за „Електропривреду Србије“. Уговором који ће важити до 2018. године замењени су до сада важећи колективни уговори код послодаваца и уједначена су права запослених у целој ЕПС групи. Интереси и права запослених усклађени су са ос-

новним циљевима трансформације и финансијске консолидације ЕПС групе.

Тиме је створен повољан амбијент за статусне и структурне промене, којима се унапређује ефикасност пословног система ЕПС-а и повећава конкурентност на отвореном тржишту електричне енергије. Дефинисана је улога синдиката и постављена основа да се процес промена одвија без конфликта са запосленима и њиховим синдикалним организацијама.

И у 2015. је настављена традиционална сарадња са синдикатима у пружању солидарне помоћи запосленима, у заштити здравља и унапређењу безбедности на раду, као и у реализацији спортских и рекреативних програма.

Спровођење статусне промене

У складу са реализацијом закључка Владе Републике Србије, којим је 27. новембра 2014. године прихваћен програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, 1. јула 2015. године спроведена је статусна промена припајања седам зависних привредних друштава („Хидроелектране Ђердап“ Кладово, „Дринско-Лимске хидроелектране“ Бајина Башта, „ЕПС Обновљиви извори“ Београд, „Термоелектране Никола Тесла“ Обреновац, „Термоелектране и копови Костолац“ Костолац, „Панонске термоелектране-топлане“ Нови Сад и Рударски басен „Колубара“ Лазаревац), која су као друштва преносиоци припојена свом матичном, контролном друштву Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ Београд.

Истог дана извршена је и статусна промена у дистрибутивном сектору. Четири привредна друштва за дистрибуцију електричне енергије („Електровојводина“ Нови Сад, „Електросрбија“ Краљево, „Југоисток“ Ниш и „Центар“ Крагујевац) као друштва преносиоци припојена су Привредном друштву за дистрибуцију електричне енергије „Електропривреда Србије“ Београд као друштву стицаоцу.

Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електропривреда Србије“ од 1. јула 2015. године променило је пословно име у Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ Београд.

У складу са тим закључком Владе, утврђена је и активност на успостављању својине на непокретностима које користе ЈП ЕПС и његова зависна привредна друштва. Министарство рударства и енергетике образовало је радну групу за решавање отворених питања у вези са успостављањем права својине јавних предузећа и за припрему акта Владе. Радну групу чине представници ресорног министарства, министарстава привреде, пољопривреде и заштите животне средине, финансија и грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, затим Државног правобранилаштва, Републичке дирекције за имовину, Републичког геодетског завода и „Електропривреде Србије“. Задатак радне групе је да разврста непокретности тако да се на њима може успоставити својина јавних предузећа и зависних привредних друштава и да припреми одговарајући акт за Владу у складу са Законом о јавној својини.

Програм статусне промене припајања Привредног друштва за снабдевање крајњих купаца електричном енергијом „ЕПС Снабдевање“ Београд Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ Београд започет је 29. октобра 2015. године. Тада су почеле припреме за доношење потребних аката и предузимање потребних радњи за спровођење статусне промене припајања зависног, контролисаног ПД „ЕПС Снабдевање“ као друштва преносиоца Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ Београд, матичном, контролном друштву, као друштву стицаоцу по поједностављеном поступку спровођења статусне промене у складу са чланом 501 Закона о привредним друштвима.

Програм реорганизације

Образован је стручни тим ЈП ЕПС-а са задатком да анализира и утврди услове, поступке, начин и динамику реализације планираних циљева промене правне форме ЈП ЕПС у акционарско друштво. То укључује и неопходне активности за процену вредности капитала и утврђивање подлога и смерница за припрему потребних аката за промену правне форме и припрему потребних материјала у поступку промене правне форме.

Поступак промене правне форме спровешће се доношењем акта Владе РС, усклађивањем оснивачког акта и статута ЈП ЕПС, конверзијом државног ка-

питала у акцијски капитал и именовањем органа за правну форму акционарског друштва. У првој фази једини акционар била би република, а након анализе тржишних услова обезбедило би се повећање броја акционара, укључујући и поделу бесплатних акција носиоцима права у складу са законом, о чему одлуку доноси Влада.

Сагласно Закону о привредним друштвима, променом правне форме ЈП ЕПС наставља да послује као исти правни субјект у форми акционарског друштва, уз конвертовање основног капитала ЈП ЕПС у акције ЕПС као акционарског друштва.

Унапређење управљања

У складу са Законом о јавним предузећима, одлуком о усклађивању пословања јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом са Законом о јавним предузећима и Статутом ЈП ЕПС и на предлог директора ЈП ЕПС, Надзорни одбор је 29. јануара 2015. године именовао Извршни одбор.

Организацију и вођење послова у ЈП ЕПС обављају директор ЈП ЕПС, извршни директори у оквиру области рада за коју су одговорни, директори одељака и руководиоци организационих целина у складу са поделом рада и послова у складу са одлуком о основама унутрашњег организовања и правилником о организацији и систематизацији послова.

ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Битна подршка процесу трансформације и корпоративизације „Електропривреде Србије“ је унапређење информационо-комуникационе инфраструктуре. У 2015. ИКТ сектор Корпоративних послова ЕПС-а обавио је низ важних задатака и послова.

Активност	Реализација
Унапређење информационо-комуникационе инфраструктуре	Ради лакше и напредније електронске комуникације у систему ЈП ЕПС сви запослени у компанији обједињени су кроз јединствену високодоступну доменску и и-мејл инфраструктуру. Изграђена је и инсталирана нова телекомуникациона инфраструктура за ЕПС групу, а постојећа је дограђена. Планирано је да се обука и реализација сервиса за управљање мрежом заврши до краја 2016. године.
Изградња корпоративне рачунарске мреже	Изграђена је и технолошки унапређена јединствена корпоративна рачунарска мрежа ЈП ЕПС и тиме су сви објекти ЈП ЕПС на територији Србије повезани у јединствену рачунарску мрежу.
Обједињавање и-мејл домена eps.rs и epsdistribucija.rs	Обједињени су и-мејл домени eps.rs и epsdistribucija.rs. Сви запослени (било из сектора дистрибуције или из ЈП ЕПС) добили су и-мејл адресе у одговарајућој форми: ime.prezime@epsdistribucija.rs или ime.prezime@eps.rs
Изградња дата центра	Изграђен је и виртуелизован јединствени дата центар ЈП ЕПС. Консолидована је комплексна информационо-комуникациона инфраструктура на централном нивоу ЈП ЕПС, у огранцима и техничким центрима на територији Србије.
Имплементација информационог система SAP	Имплементиран је информациони систем SAP за операторе дистрибутивног система и техничке центре ЈП ЕПС. То је укључивало имплементацију кључних процеса ЈП ЕПС у јединствени информациони систем који у потпуности прати све аспекте пословања компаније.
Одржавање и развој модула информационог система над Oracle базом података за цео ЈП ЕПС	Израђене су софтверске апликације за праћење реализације планова и за пријаву пореза на имовину.
Изградња корпоративне телекомуникационе мреже	Изграђена је корпоративна телекомуникациона мрежа ЈП ЕПС-а. Повезане су управне зграде ЈП ЕПС у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Краљеву кроз мрежу базирану на технологији DWDM (<i>Dense Wavelength Division Multiplexing</i>).

Активност	Реализација
Имплементација система за штампање и управљање рачунима за електричну енергију	Имплементиран је систем за штампање рачуна за електричну енергију и управљање њима. То је нови консолидовани систем, а примењен је на подручју Крагујевца и Краљева.
Имплементација електронског сервиса за комуникацију између ОДС „ЕПС Дистрибуција“ и „ЕПС Снабдевања“	Имплементиран је електронски сервис за комуникацију између оператора дистрибутивног система и снабдевача на комерцијалном и гарантованом снабдевању. Пуштен је у рад систем који операторима дистрибутивног система с подручја Краљева и Крагујевца омогућава читање бројила, пријаву и одјаву бројила на комерцијалном и гарантованом снабдевању.
Имплементација система за јавне набавке	Имплементиран је систем за јавне набавке, који аутоматизује јавне набавке у делу продаје купцима - наручиоцима у смислу Закона о јавним набавкама (уговори о продаји електричне енергије на комерцијалном снабдевању).
Имплементација корпоративног система за подршку корисницима	Започета је имплементација корпоративног система за подршку корисницима и система за управљање идентитетима корисника у систему ЈП ЕПС, као основа за квалитетну подршку корисницима и јединствену идентификацију и аутентификацију свих запослених у ЈП ЕПС. Након припремних активности, пописани су процеси и корисници и анализирани начини аутентификације.
Интеграција инфраструктуре дата центара	Започета је интеграција и консолидација тренутно изоловане инфраструктуре дата центара по огранцима и деловима ЕПС система у јединствену инфраструктуру дата центра коришћењем система преноса DWDM/OTN. У већој мери извршена је интеграција изоловане инфраструктуре у јединствену инфраструктуру ЈП ЕПС.
Имплементација <i>Cloud</i> инфраструктуре	Завршена је пуна имплементација <i>Cloud</i> инфраструктуре реализоване на платформи <i>Microsoft</i> и обезбеђено хибридно решење приватно-јавног облака (<i>Microsoft Azure-HyperV-ADFS</i>) као основе за корпоративизацију пословних процеса и реализацију корпоративних интерних/екстерних сервиса, као што је систем за обједињене комуникације.

ИНТЕГРИСАНИ СИСТЕМИ МЕНАЏМЕНТА

Пословање Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ утемељено је на ефективном и ефикасном интегрисаном систему менаџмента према захтевима стандарда ISO, као и на инфраструктури квалитета, односно примени захтева законске и техничке регулативе.

Послови који су обављани у области ИМС током 2015. године омогућили су континуитет сертификата система менаџмента у ЕПС групи, као и несметани наставак поступака имплементације нових система менаџмента.

Ефективним и ефикасним интегрисаним системом менаџмента обезбеђен је адекватан управљачки алат руководства за правовремено прилагођавање компаније тржишту и захтевима међународних институција и надлежних државних органа. Уз инфраструктуру квалитета, односно примену захтева законске и техничке регулативе, дате су смернице за профитабилну и добру пословну праксу у ЕПС групи.

Процеси у ЈП ЕПС континуирано се побољшавају доследном применом и унапређењем система у складу са поставкама новог издања стандарда ISO 9001.

Реализовани послови у 2015. години:

- Припрема стратегије унапређења интегрисаних система менаџмента као саставног дела стратегије ЕПС групе;
- Утврђивање начина функционисања система менаџмента и акредитација у ЕПС групи након статусне промене;
- Договор са сертификационим телима која су издала сертификате за системе менаџмента у ЕПС групи у вези са начином одржавања важећих сертификата, с обзиром на статусну промену и уз уважавање правила сертификације;
- Обједињавање и пренос сертификата о акредитацији контролних тела за оверу бројила електричне енергије у ОДС „ЕПС Дистрибуција“, а у сарадњи са надлежним Министарством привреде – Одељење за инфраструктуру квалитета, Акредитационим телом Србије и Дирекцијом за мере и драгоцене метале;
- Са Акредитационим телом Србије утврђен је начин усаглашавања система менаџмента контролних тела и лабораторија у бившим привредним друштвима за дистрибуцију и производњу електричне енергије, с обзиром на статусну промену и уз уважавање правила акредитације;

- Дефинисање модела организовања и начина функционисања послова ИМС у ЕПС групи;
- Преиспитивање и усаглашавање политике квалитета ЈП ЕПС након спроведене статусне промене;
- Преиспитивање и усаглашавање политике заштите здравља и безбедности на раду са припадајућим правилима безбедности и здравља на раду;
- Израда компонентних политика безбедности информација у сарадњи са надлежним сектором. То је први корак у имплементацији система менаџмента безбедношћу информација према захтевима међународног стандарда ISO/IEC 27001;
- Израда првог сета обавезујућих докумената на нивоу целе ЕПС групе. У сарадњи са надлежним организационим целинама документа су израђена за уређење процеса набавки и делом процеса управљања људским ресурсима;
- Наставак активности на усаглашавању других процеса и процедура на нивоу ЕПС групе с обзиром на статусну промену;
- Започета реализација пројектног задатка на изради корпоративног пословника интегрисаног система менаџмента и сета заједничких процедура. Пројектом је обухваћено усклађивање и унапређење захтева који се односе на циљеве, политике, уједначавање критеријума оцене аспеката, комуникацију између организационих делова ЕПС групе и идентичан приступ законској и подзаконској регулативи;
- Миграција интранет портала ELISO на нову верзију;
- Провера система менаџмента квалитетом и успешна надзорна провера у Управи ЈП ЕПС.

Примењени модел интегрисаног система менаџмента у ЕПС групи, иницијално базиран на захтевима стандарда ISO 9001, отворен је за имплементацију осталих система менаџмента значајних за унапређење пословања компаније. У том смислу настављена је имплементација система менаџмента енергијом према ISO 50001 и система менаџмента безбедношћу информација ISO 27001, при чему се водило рачуна о примени основних начела и принципа система менаџмента ризицима према ISO 31000 са циљем остваривања одрживог успеха.

Сектор за ИМС активно је учествовао у раду стручних тимова, које је именовао директор ЈП ЕПС, на задацима који се тичу статусне промене, као и на пројектима:

- Процес раздвајања – трансформација оператора дистрибутивног система и снабдевача;
- Спровођење поступка верификације измењених техничких карактеристика електроенергетских објеката и производних јединица у огранцима ЈП ЕПС за производњу електричне енергије;
- План укључивања заинтересованих страна на корпоративном нивоу ЕПС (SEP) и Акционог плана за заштиту животне средине и социјална питања (ESAP);
- Организација рада дијагностичког центра (даљински надзор и дијагностика, база-ажурирање, коришћење).

Послови инфраструктуре квалитета били су од посебног значаја у 2015. години. Захтеви техничке регулативе Републике Србије успешно се имплементирају у великим пројектима за припрему градње енергетских субјеката. Створени су услови за системски приступ пословима инфраструктуре квалитета у оквиру ЈП ЕПС, а тиме и системско испуњавање свих захтева из области инфраструктуре: акредитације, метрологије, стандардизације и оцењивања усаглашености.

Реализовани послови из области инфраструктуре квалитета:

- Друга фаза пакет-пројекта ТЕ „Костолац БЗ“;
- Израда техничких спецификација за *Third Party Inspection* у циљу фабрикације опреме потребне за изградњу ТЕ „Костолац БЗ“ и проширења копа Дрмно;
- У сарадњи са Машинским факултетом Универзитета у Београду у Привредној комори Београда одржана су четири дводневна инструктивна семинара из области инфраструктуре квалитета. Семинари су одржани за све делатности, као и за запослене у надлежним организационим целинама у ЈП ЕПС.

Сектор за ИМС координирао је рад свих организационих целина које се баве интегрисаним системима менаџмента у ЕПС групи и учествовао у редовној размени искустава и информација, чиме је остварен висок ниво сарадње у ЕПС групи.

Еминентне сертификационе куће су и током 2015. потврдиле стабилност и евидентно унапређење интегрисаних система менаџмента у ЕПС групи.

Интегрисани системи менаџмента						
	QMS	EMS	OHSAS	ISMS	EnMS	Лабораторије / Контролно тело
ЈП ЕПС	2008/TS 2011/TS 2014/TS 2017/TUV SUD	пројекат у реализацији	пројекат у реализацији			

Производња електричне енергије и угља	QMS	EMS	OHSAS	ISMS	EnMS	Лабораторије / Контролно тело
ХЕ „Ђердап“	2005/SGS 2014/SGS	2008/SGS 2014/SGS	2011/SGS 2014/SGS	2013/SGS		
„Дринско Лимске ХЕ“	2009/SGS 2012/SGS 2015/SGS	2009/SGS 2012/SGS 2015/SGS	2009/SGS 2012/SGS 2015/SGS	2011/SGS 2014/SGS		
ТЕ „Никола Тесла“	2005/SGS 2008/SGS 2011/SGS 2014/SGS	2008/SGS 2011/SGS 2014/SGS	2010/SGS 2013/SGS		имплементација у току	
РБ „Колубара“	2009/BV 2012/BV 2015/BV	2009/BV 2012/BV 2015/BV	2010/BV 2013/BV 2015/BV			„Прерада“ Вреоци - Центар за испитивање угља и отпадних вода: 2008/ATS, 2012/ATS и 2016/ATS ПК Барошевац, Погон Тамнава-Источно поље, РЈ Припрема угља, Контрола квалитета угља, Лабораторија Тамнава: 2010/ATS и 2014/ATS ПК Барошевац, Центар за стручне послове Огранка, Сектор за производно-техничке послове, Електро-служба, Одељење за испитивање и контролу лабораторије за испитивање по стандарду SRPS ISO/IEC 17025 и 2014/ATS Контролна тела по стандарду SRPS ISO/IEC 17020:2012 и 2013/ATS
РБ „Колубара“ „Колубара Метал“	2002/ISS 2004/TS 2007/TS 2010/TS 2013/TT	2012/TT 2015/BV (јединствен сертификат са РБК)	2012/TT 2015/BV (јединствен сертификат са РБК)			Лабораторија Колубара Метал (одређивање тежишта рударских справа, вибродијагностика и испитивање гибњева за железницу 2009/ATS; 2014/ATS У току је припрема за акредитацију методе испитивања материјала и заварених спојева без разарања (ултразвук, магнетни флуks; пенетранти) * Сертификати из области производње челичних конструкција и менаџмента заваривачким пословима: EN ISO 3834-2 2011/TT; 2014/TT DIN 18800-7 2004/SLV; 2007/SLV; 2011/TT Прелазак са Din 18800-7 на: EN 1090-1 2014/TT и EN 1090-2 2014/TT
„ТЕ-КО Костолац“	2006/SGS 2009/SGS 2012/SGS 2015/SGS	2011/SGS 2014/SGS	2012/SGS 2015/SGS		2016/SGS	Припреме за акредитацију лабораторије за испитивање квалитета отпадних, површинских и подземних вода и испитивање квалитета амбијенталног ваздуха према ISO 17025
„Панонске ТЕ-ТО“	2002/SZS 2008/TS 2011/BV 2014/LRQA	2008/TS 2011/BV 2014/LRQA	2010/SGS 2011/BV 2014/LRQA		2014/LRQA	

Интегрисани системи менаџмента						
Дистрибуција електричне енергије	QMS	EMS	OHSAS	ISMS	EnMS	Лабораторије / Контролно тело
Нови Сад	1998/QS/SZS SGS/TR 2013/Ct	2013/Ct	2013/Ct	пројекат у реализацији		2014/ATS Акредитовано контролно тело за бројила према SRPS ISO/IEC 17020:2012
Београд	2001/QS/SZS 2011/QMS/Ct 2014/QMS/Ct	2010/Ct 2013/Ct	2012/Ct	2012/Ct		2012/ATS Акредитовано контролно тело за бројила према SRPS ISO/IEC 17020, 10.12.2014. добијен сертификат према новом стандарду SRPS ISO/IEC 17020:2012
Краљево	2006/TS 2012/SGS 2015/SGS	2007/TS,SGS 2011/SGS 2014/Ct 2015/SGS	2009/TS,SGS 2012/SGS 2015/SGS			2015/ATS Акредитовано контролно тело за бројила према SRPS ISO/IEC 17020 (јединствена акредитација за цео ОДС)
Ниш	2005/TS 2010/SGS 2013/Ct	2010/SGS 2013/Ct	2010/SGS 2013/Ct			2012/ATS Акредитовано контролно тело за бројила према SRPS ISO/IEC 17020. У новембру 2013. године добијено овлашћење о оверавању бројила електричне енергије. Јединствени регистарски број ОМ 068. У 2014. години контролно тело је акредитовано по стандарду SRPS ISO/IEC 17020-2012
Крагујевац	2001/QS/SZS 2008/TS 2011/SGS 2014/SGS	2008/TS 2011/SGS 2014/SGS	2008/TS 2011/SGS 2014/SGS			2012/ATS Акредитовано контролно тело за бројила према SRPS ISO/IEC 17020

Легенда

QS	систем квалитета
QMS	систем менаџмента квалитетом ISO 9001
EMS	систем менаџмента заштитом животне средине ISO 14001
OHSAS	систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду BS OHSAS 18001
IMS	интегрисани систем менаџмента
ISMS	систем менаџмента безбедношћу информација ISO 27001
EnMS	систем менаџмента енергијом ISO 50001
EN ISO 3834-2	општи захтеви за менаџмент квалитетом код заваривачких радова
DIN 18800-7; Klasse E	због изласка новог стандарда прелазак на: EN 1090-1; EN 1090-2; EXC 4; способност предузећа за пројектовање, производњу, антикорозиону заштиту и монтажу челичних конструкција највише класе извођења (класа 4), укључујући и фабрички систем контроле

* Сертификати из области производње челичних конструкција и менаџмента заваривачким пословима

Сертификациона тела

ИСС	Институт за стандардизацију Србије
SGS	Societe Generale de Surveillance
TS	TUV SUD
Ct	Certop
BV	Bureau Veritas
TR	TUV Rheinland
ATS	Акредитационо тело Србије
TT	TÜV Thüringen
SLV	München
LRQA	Lloyd's Register

ОПШТИ ПОСЛОВИ

У Сектору за опште послове обједињени су подаци за израду плана набавки добара, услуга и радова за 2016. годину који су из делокруга рада сектора. Тиме се ефикасно и економично користе средства на корпоративном нивоу ЈП ЕПС, укрупњују позиције плана набавки и смањује њихов укупан број.

Неки од првих корака у реорганизацији ЕПС-а били су уређење и организација канцеларијског и архивског пословања. Од 1. јула 2015. почела је да ради јединствена писарница за цео ЈП ЕПС.

На 33 локације – писарнице, у којима ради готово 90 писара, документа се канцеларијски обрађују и архивирају на јединствен начин, коришћењем једнообразне апликације за електронску писарницу.

Уједначено је канцеларијско пословање на платформи *Oracle* и у ОДС „ЕПС Дистрибуција“. На свих 85 локација оператора дистрибутивног система у Србији, 216 писара прошло је обуку коју су спровели предавачи *Oracle* уз подршку ЕПС-ове радне групе за имплементацију електронске писарнице. Коришћењем централизоване апликације за електронску писарницу квалитет канцеларијског пословања у ЕПС-у подигнут је на нови ниво.

Сачињен је списак регистратурског материјала из архивског депоа ЈП ЕПС коме је истекао рок чувања на основу листе категорија регистратурског материјала са роковима чувања. Савет Архива Србије дао је сагласност на листу категорија регистратурског материјала са роковима чувања у ЈП ЕПС, припремљених након статусне промене 1. јула 2015. године.

Служба транспорта реорганизовала је рад возног парка и ефекти су били врло брзо видљиви. Смањени су потрошња горива и пређена километража, а укупан број возила у ЈП ЕПС умањен је за 311. Организован је рад одељења транспорта у огранцима и направљен двогодишњи план рада службе транспорта са циљем смањења трошкова одржавања возила и регистрације. У плану је продаја око 400 возила из возног парка.

Појачаним надзором (физичким и техничким) на обезбеђењу објеката смањен је број инцидентних догађаја. Усаглашен је план мера приправности ЈП ЕПС са планом мера приправности из плана одбране Републике Србије. Константно се води тачна евиденција присуства запослених, обилазе се пословни објекти и води адекватна брига о њима, у складу са начелима управљања безбедносним ризицима и интегрисаног система менаџмента.

Односи с јавношћу

Најважнији послови ЈП ЕПС у 2015. били су спроведени уз комуникациону подршку Сектора за односе с јавношћу, тако да су купци и свеукупна јавност путем медија и других канала комуникације имали потпуни и правовремени увид у активности компаније. Комуникациони приоритети свакако су били наставак санирања последица поплава на површинским коповима, успешан завршетак ревитализације и изградње појединих блокова и агрегата електрана, као и важни послови у вези са кинеским аранжманом којим ће српска енергетика добити нове производне капацитете.

Ипак, највећа пажња била је усмерена на реорганизацију „Електропривреде Србије“. Те историјске

промене по структури и обиму захтевале су тачну, јасну и сталну комуникацију како би заинтересована јавност, и интерна и екстерна, била адекватно информисана о том комплексном и дугорочном процесу. Када је реч о запосленима, и пословодство компаније било је додатно ангажовано. Организовани су обиласци привредних друштава чији се дотадашњи статус мењао. Разговорима лицем у лице истакнуто је заједништво у спровођењу промена и дискутовало се о свим унапређењима која су неопходна и могућа. Комуникација ка екстерној јавности одвијала се путем конференција за медије и стручних скупова и конференција, уз учешће не само представника ЕПС већ и независних енергетских стручњака.

Важну улогу у целом процесу имао је компанијски новински лист „kWh“, који је у јулу 2015. преименован у „ЕПС Енергија“ – заједнички корпоративни лист читаве компаније. У складу са реорганизацијом читавог система, тако је и овај медиј објединио рударство, производњу електричне енергије, дистрибуцију и односе с купцима, уз нагласак на најважнијима, а то су запослени. Реч је о јединственој целини коју чине информације о пословању ЕПС-а, актуелности у свим деловима компаније, као и интервјуи са угледним економским стручњацима, професорима, представницима међународних електроенергетских асоцијација и шире стручне јавности. Представљена су и њихова виђења реформи у електроенергетици, либерализације тржишта, положаја ЕПС-а и његовог даљег развоја.

С обзиром на то да „ЕПС Енергија“ излази једном месечно, запосленима је потребан и један бржи начин да сазнају вести из система. Сектор за односе с јавношћу пласирао је кроз електронски сервис „Е-инфо“ скоро 300 информација из свих тадашњих привредних друштава и огранака ЕПС-а. То је омогућило свакодневно и поуздано информисање, што је од пресудне важности за велике системе попут ЕПС-а. Такође, званични сајт „Електропривреде Србије“ редовно је ажуриран.

Брза и ефикасна комуникација са медијима посебно је добила на значају с појавом модерних технологија и променом начина рада новинара. Као кључна спона између ЕПС-а и шире и уже јавности, представници медија су од посебне важности за компанију. Зато се константно настојало да се одговори на свако питање, пружи правремена и прецизна информација и унапреди међусобна сарадња зарад креирања што боље слике о ком-

панији у јавности. Такође, у ситуацијама када се о компанији писало необјективно и из непроверених извора, Сектор за односе с јавношћу увек је реаговао са спремним одговорима и аргументовано, чињеницама указивао на истину.

Колико је ЕПС важан грађанима, а самим тим и медијима, можда најбоље говори податак да је у 2015. о компанији објављено чак 9.208 текстова и прилога у штампаним и електронским медијима. Највише је било прилога информативног и афирмативног карактера. Ако погледамо које су најзаступљеније теме, долази се до потврде важности реструктурисања ЕПС-а, као и цене струје, пословних резултата итд.

Као последица добре сарадње са „седмом силом“, на адресу Сектора за односе с јавношћу stigло је и признање од агенције „Прагма“, према коме је у 2015, од свих јавних предузећа, ЕПС имао најбоље односе с медијима. У складу с тим, Сектор је имао добру и континуирану комуникацију и са Министарством енергетике, Агенцијом за енергетику Републике Србије, политичком и стручном јавношћу и удружењима потрошача.

Као неизоставно велики део друштва у коме послује, ЕПС је важан фактор и у унапређењу квалитета живота заједнице. Са истом посвећеношћу с којом купцима обезбеђује стабилно и сигурно снабдевање електричном енергијом, ЕПС подржава и напредак заједнице у свим областима - од науке, образовања, преко здравља, културе, спорта и очувања верских објеката, па до хуманитарних активности. У 2015. години пружена је подршка организацији стручних скупова, спровођењу научних пројеката, помогнуте су образовне установе и институције културе. Када је реч о здравственој помоћи, и установе од националног значаја и физичка лица могла су да рачунају на ЕПС. Прави пример дугорочног пројекта је опремање тзв. сензорних соба у домовима за особе с посебним потребама („Драгутин Филиповић Јуса“ у Београду, „Ветерник“ у Новом Саду, „Кулина“ код Ниша, Установа за децу и младе у Шапцу), као и наставак сарадње са Уницефом на пројекту правилног развоја деце у раном детињству. ЕПС је такође подржао пројекте Научни камп „Виминацијум“, Еко-камп „Вршачки брег“, а у Међународној години светлости и манифестацију Фестивал науке.

ИМПРЕСУМ

Издаје ЈП „Електропривреда Србије“
Царице Милице 2, Београд
pr@eps.rs; www.eps.rs

За издавача Сектор за односе с јавношћу
Звездана Јовановић Поповић, директор

Милош М. Павловић, дизајн
Фотодокументација ЈП ЕПС

Београд, 2016.